

TURVALLINEN

JA

VIIHTYISÄ

MÄNTÄN KIHlakUNTA

MÄNTTÄ

VILPPULA

VIRRAT

RUOVESI

KURU

LÄHDELUETTELO:

KUVA-AINEISTOT: Mäntän poliisilaitoksen kuva-arkisto
RIKOSTILASTOT: Tilastokeskuksen vuositilastot sekä
neljännesvuositilastot, Poliisin POTTI-tulostietojärjestelmä
TURVALLISUUSTUTKIMUS: Pirkanmaan ammattikorkeakoulu, Mänttä

Turvallisuussuunnitelman tekijä:

Turvallisuusalueen komisario Juha Mäntynen

Mäntän PL (03) 4747544, 050 – 5563908

Tilastot ja suunnitelman ulkoasu:

Ylikonstaapeli Mauno Luodes, Mäntän PL (03) 4748899, 050 – 5563938

Asukasluvut ja tilastot päivitetty 2001 vuoden tasolle.

TURVALLINEN JA VIIHTYISÄ ASUINYMPÄRISTÖMME

JOHDANTO

Poliisin perustoimintamallina on lähipoliisitoiminta, jossa poliisitoimintaa kohdistetaan aluevastuuperiaatteella ja ongelmasuuntautuneesti rikollisuuden ja häiriökäyttäytymisen torjumiseen.

Poliisin toimintaa pyritään suuntaamaan ennalta ehkäisevään poliisityöhön sekä kansalaisissa eniten huolestumista ja turvattomuuden tunnetta aiheuttaviin epäkohtiin ja rikoksiin.

Lähipoliisitoiminnalla tarkoitetaan poliisitoimintaa, joka korostaa poliisin ja eri viranomaisten sekä muiden toimijatahojen yhteistyötä ilmenneiden epäkohtien ja ei-toivottujen turvallisuuden tunnetta alentavien seurausten ja ilmiöiden korjaamiseksi. Lähipoliisitoiminnan peruskivenä voidaan pitää Valtioneuvoston 4.3.1999 tekemää periaatepäätöstä kansalliseksi rikoksentorjuntaohjelmaksi.

Yhteistyön edellytyksenä on osapuolten aktiivinen osallistuminen paikallisten ongelmien selvittämiseksi sekä tehokkaiden ja sujuvien toimintamallien käyttäminen ongelmia ratkaistaessa – onhan tiedossa eri toimijatahojen taloudelliset ja sen myötä henkilöstöresursseihin liittyvät rajoitukset, joiden voidaan olettaa jatkuvan myös tulevaisuudessa.

TAVOITE

Kansallisen rikoksentorjuntaohjelman tavoitteena on aikaansaada valtiovallan, kuntien, elinkeinoelämän, kirkon sekä eri kansalaisjärjestöjen ja yksityisten kansalaisten yhteinen osallistumisjärjestelmä turvallisuuden lisäämiseksi ja rikollisuuden torjumiseksi.

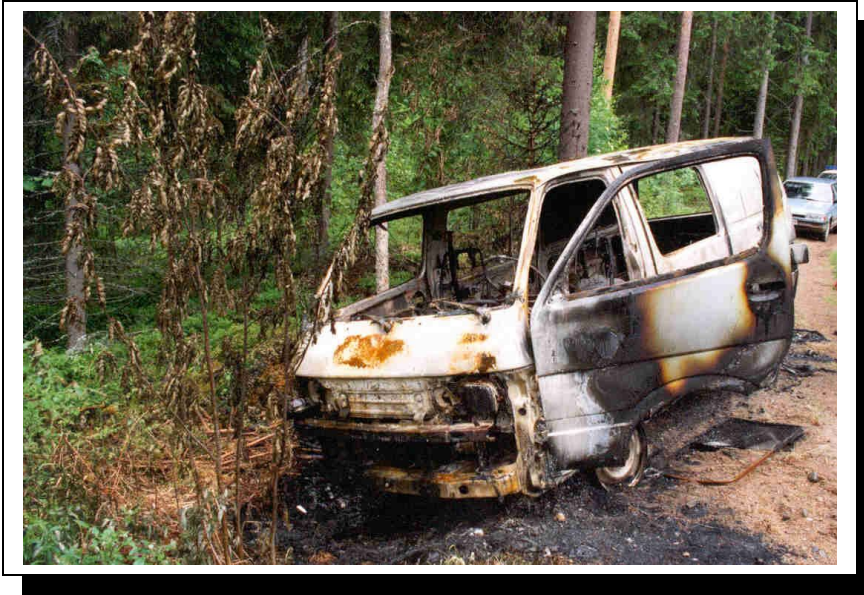
Kunnallisen turvallisuussuunnitelma sisältää useampia ennakoivia toimia rikosentekotilaisuuksien vähentämiseksi:

1) rikoksen tekeminen pitää tehdä mahdollisimman vaikeaksi tai kannattamattomaksi.

2) selvitys niistä toimista, jotka ehkäisevät yksilöiden kehittymistä rikollisiksi, esimerkiksi vaikutusmahdollisuudet jo varhaislapsuudessa ilmeneviin rikollisuuden riskitekijöihin tai syrjäytymisvaarassa oleviin henkilöihin.

3) rikosentekouran katkaiseminen mahdollisimman nopeasti ja –uralle antautuneiden tekemien rikosten pikainen selvittäminen ja täytäntöönpanoon saattaminen.

4) törkeinä pidettävissä rikoksissa ja näiden rikosten uusimistapauksissa vangitsemisvaatimuskynnyksen madaltaminen.

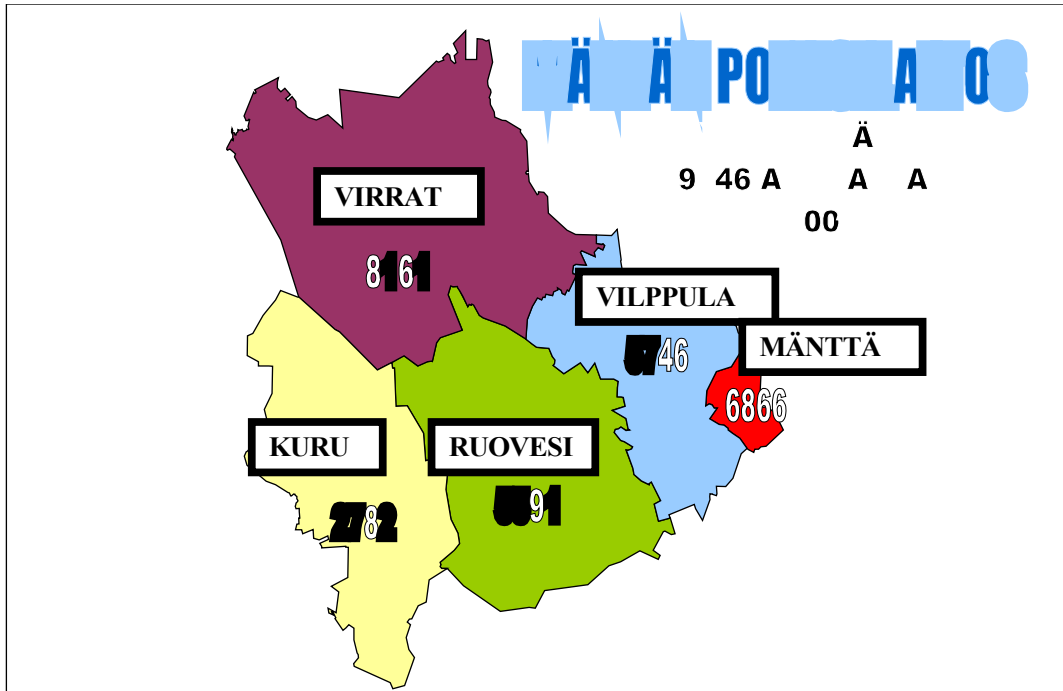

Rikksentorjuntaohjelman sisältönä tule luonnollisesti olla kaikenlaisen rikollisuuden torjuminen ja vastustaminen, mutta erityinen huomio pyritään kuitenkin kiinnittämään paikallistasolla sellaisiin turvattomuuden tunnetta aiheuttaviin rikoksiin, tapahtumiin ja ilmiöihin, joita kansalaiset kohtaavat jokapäiväisessä asuinympäristössään.

Mäntän kihlakunnan toimialueen kunnissa vallitseva rikostilanne ja kansalaisten kokema turvallisuuden tunne poikkeavat toisistaan hyvin vähän, josta syystä kihlakuntaan on laadittu yksi yhteinen turvallisuussuunnitelma, jossa on pyritty huomioimaan kunkin kunnan turvallisuusodotukset.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Mäntän kihlakunta koostuu viidestä alle 10000 asukkaan kunnasta Kuru, Ruovesi, Vilppula, Virrat ja Mänttä, joiden turvallisuustilanne ei juurikaan poikkea toisistaan.

Kihlakunnan suurimpien keskustaajamien, Virtain ja Mäntän kaupunkien, erityispiirteenä on kerätä viikonloppuisin ja aattopäivinä lähikuntien nuorisoa keskustoihin.

Poliisin tilastoista ei ilmene mitään erityistä rikos- tai häiriötyyppiä, jonka voisi sanoa hallitsevan tilastoja.

Erilaisten tiedonvälittämiskanavien, lehtien yleisönosastokirjoitusten, kansalaisten suorien yhteydenottojen sekä poliisiin poliisin omien havaintojen perusteella on kuitenkin ilmennyt, että nuorison lisääntynyt alkoholin- ja päihteiden käyttö ja siitä seurannut häiriökäyttäytyminen on omiaan aiheuttamaan kansalaisissa turvattomuuden tunnetta ja tyytymättömyyttä asuin- ja elinympäristöön.

Vanhastaan ns. jatkuvana epäkohtana ja turvallisuuden tunnetta alentavana tekijänä, varsinkin viikonloppuiltoina, koetaan keskustoiden kortteliralli ja liikenteen mukanaan tuomat haitat.

Poliisin sekä muiden viranomaisten toiminta-alueena ovat pääasiallisesti Mäntän kihlakunnan muodostavien kuntien keskusta-alueet, joihin kerääntyy ihmisiä viikonloppuisin ja juhlapyhien aattoina. Arki-iltaisain keskustat ovat Mänttää lukuun ottamatta melko rauhallisia

Tarvittaessa toimintaa kohdistetaan myös muihin kohteisiin, kuten juhla- ja tapahtumapaikoille.

PERUSTOIMINTA JA YHTEISKUNNAN ODOTUKSET

Kunnallisen turvallisuussuunnittelun tavoitteena on luoda turvallisempi ja viihtyisämpi asuinympäristö.

Erityisenä kohteena olivat rikosentekotilanteiden ja -mahdollisuuksien ehkäiseminen, rikosentekijäksi rekrytoitumisen ehkäiseminen sekä rikoskierteen ja syrjäytymisilmiön katkaiseminen mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

Edellä olevasta on suoraan johdettavissa se, että viranomaisten välisen yhteistoiminnan pääpaino on sosiaali- ja poliisiviranomaisten (myös syyttäv viranomaiset) välisessä yhteistyössä sekä niiden yhteiskuntaa koskettavien ilmiöiden tunnistamisessa, jotka vaikuttavat kansalaisten jokapäiväiseen elämään ja turvallisuuteen.

Jotta kansalaisten kokemaa ns. arkiturvallisuutta kyetään parantamaan on puututtava ainakin seuraaviin toimintoihin:

- *pahennusta herättävä alkoholin nauttiminen yleisillä paikoilla*
- *häiriköinti ja meluaminen keskustoissa*
- *ilkivalta ja pahoinpitelyt*
- *liikenneongelmat kuten rattijuopumukset ja kortteliralli*
- *turvallisuustutkimuksessa esiin tulevat turvallisuudentunnetta alentavat tekijät*

Viranomaisten ja toimijatahojen tulee tiedottaa aktiivisesti toiminnastaan ja pyrkiä saattamaan toiminnan kohteena olevat hankkeet mahdollisimman laajasti kansalaisten tietoisuuteen, jolloin ei-toivotun käyttäytymisen kontrollointi, opastus ja harkinta tapahtuisi mahdollisimman lähellä perustasoa eli perheissä ja yksityisen kansalaisten kesken – tavoitteenahan on lisätä kansalaisten ja perheyhteisöjen normaalia itsekontrollia ja sosiaalista kontrollia.

Yleisötilaisuuksia järjestettäessä järjestäjien tulee huolehtia siitä, että järjestyksenvalvonnasta huolehtivat tehtäviinsä erikseen koulutetut ja soveltuvat henkilöt.

TOIMINTARESURSSIT

Mäntän poliisilaitoksella ei ole mahdollisuutta osoittaa turvallisuushankkeisiin erityismäärärahaa vaan toiminta tapahtuu nykyisten henkilöresurssien ja taloudellisten resurssien puitteissa.

Erityistapauksissa poliisi pyrkii sitomaan toimintaan ja teemaluonteisiin tapahtumiin Liikkuvan poliisin, Poliisikoulun ja naapuripoliisilaitosten henkilöstöä. Toiminnan tehokkuuden ja vaikuttavuuden parantamiseksi käynnistettävät hankkeet toteutetaan viranomaisten välisenä yhteistoimintana siten, että kustakin hankkeesta vastaa se viranomainen jonka toimivaltaan asia(eniten) kuuluu ja muut tahot toimivat mahdollisuuksiensa mukaan hanketta tukien tai avustaen.

Yhteisöjen ja yksityisten kansalaisten mahdollisuus osallistua toimintaan pyritään järjestämään aihe-, tapaus- tai paikkakuntaakohtaisesti tarkoituksenmukaisimmalla tavalla.

YHTEISTOIMINTA JA KONTROLLIPOLITIikka

Paikallisesti rikosentorjuntatyön tulee olla eri viranomaisten, yhteisöjen ja yksityisten kansalaisten välistä yhteistyötä.

Poliisi ohjaa turvallisuuteen liittyvien yhteistoimintaverkostojen käynnistämistä ja kuntien hallintokunnat vastaavat omilla toimialueillaan siitä, että tarvittavat yhteistoimintajärjestelyt kaikkien osallistujatahojen kanssa saadaan toteutumaan kitkattomasti.

Yhteistoimintaan osallistuvat tahot sopivat tapauskohtaisesti vetovastuusta sekä siitä millaisia yhteistoimintamuotoja turvallisuuden parantumisen liittyvät toimet kussakin kunnassa ja tapauksessa edellyttävät.

Toimintaprojekteja käynnistettäessä tulee huomioida erityisesti lasten ja nuorten rikolliseen ja epäsosiaaliseen käyttäytymiseen johtaneiden syiden selvittely ja ongelmien ratkaiseminen mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

Elinkeinoelämän ja viranomaistoiminnan tulee tarkastella omaa toimintaansa kriittisesti, kartoittaa ongelma-alueet sekä suunnitella tehokkaita ja toteuttamiskelpoisia keinoja ongelmien ratkaisemiseksi.

Tärkeätä on myös sopia hankkeiden käynnistämisvaiheessa yhteisistä pelinsäännöistä sekä tiedottaa hankkeista niitä käynnistettäessä sekä toiminnan tuloksellisuudesta.

Vakuutusyhtiöiden neuvovaa ja rikosten tekemistä ehkäisevää ja suojaustoimintaan tähtäävää roolia tulee kehittää huomioiden paikallinen turvallisuus- ja rikostilanne.

Rikosten ehkäisemiseksi laaditaan yleisiä ja kaikkien saatavissa olevia suojautumisohjeita.

Turva-alalla toimivat yritykset ohjataan toimimaan turvallisuussuunnitelmastrategioiden mukaisesti ja turva-alan ja poliisiviranomaisten yhteistoimintaa sovitetaan yhteen.

Turvallisuudentunteen parantamisessa korostetaan kansalaisten omaa aktiivisuutta ja yhteisvastuuta omassa lähiympäristössään, kuitenkin niin että yhteiskunnallisten turvallisuusjärjestelmien sekä muun viranomaistoiminnan ja aktiivisen kansalaistoiminnan ero pysyy selvänä.

TURVALLISUUSTILANNETTA KOSKEVA TUTKIMUS

Pirkanmaan ammattikorkeakoulu Mäntän toimipisteen markkinoinnin opiskelijat tekivät Mäntän poliisilaitoksen toimeksiannosta keväällä 2000 Kuorevesi-Vilppula-Mänttä – aluetta koskevan turvallisuustutkimuksen, jonka tarkoituksena oli selvittää kansalaisten mielipiteet ja kokemukset yleisestä turvallisuudesta, liikennejärjestelyistä, paikallisen poliisin näkyvyydestä ja toiminnan tehokkuudesta sekä kehitystarpeista.

Tutkimus valmistui syksyllä 2000 ja tutkimusanalyysi on liitetty turvallisuussuunnitelman loppuun.

TURVALLISUUDEN PARANTAMISEEN TÄHTÄÄVIÄ HANKKEITA ja TEEMOJA

- **Poliisin toimintateemat:**

- poliisin näkyvyyden lisääminen
- poliisitoiminnan lisääminen häiriöpaikoilla pahoinpitelyiden ja ilkivallan vähentämiseksi
- teemaluonteisten valvontaiskujen toteuttaminen
- tutkintatyön nopeuttaminen, varsinkin lasten tekemiksi epäillyissä rikoksissa
- nuorison päihteidenkäytön ehkäiseminen
- poliisin ja viranomaisten välinen yhteistyö sekä poliisin muille viranomaisille ja sidosryhmille antama koulutus
- tiedottaminen ilmenneistä ongelmista ja vaaralliseksi arvioituista asioista

Poliisitoiminnan kohdistaminen ja toimintatapa

Poliisitoimintaa kohdistetaan alueellisesti ja ajallisesti ilmenneiden ongelmien mukaisesti ja samalla puuttumiskynnystä alennetaan.

Puuttumiskynnystä alentamalla poliisin ja ihmisten väliset kontaktit lisääntyvät jolloin rikollisesti tai ei-toivotulla tavalla käyttäytyvien ihmisten kokema kiinnijoutumisriski kasvaa ja vähentää osaltaan turvattomuuden tunnetta aiheuttavien tekojen määrää. Kansalaiset kokevat turvallisuuden tunteen parantuvan havaitessaan poliisin puuttuvan aktiivisesti epäkohtiin epäsuotavaan käytökseen.

Poliisin olettamuksen mukaan aktiivisinkaan puuttuminen ei poista kadulla tapahtuvaa rikollisuutta kokonaan, mutta helpottaa ja nopeuttaa poliisin mahdollisuuksia kohdentaa voimavarojaan oikeisiin asioihin, ajankohtiin ja paikkoihin.

Poliisin ensisijaisena toimintakohteena tulee olla yleistä järjestystä selkeästi heikentävä käyttäytyminen (väkivaltainen, uhkaileva ja meluava käytös, päihteiden käytöstä aiheutuva häiriö, epäsosiaalisuus ja epäsiisteyden aiheuttaminen)

Yleisillä paikoilla liikkeessään poliisi kiinnittää lisäksi erityisen huomion ympäristön sallimiin mahdollisuuksiin tehdä rikoksia. Erityisenä huomionkohteena ovat valaistusjärjestelyt, ilkeille ja töhrimiselle alttiit kohteet, vaaraa aiheuttavat kohteet(korjaustarpeet), liikennepaikkojen ongelmat tms.

Liikenteessä poliisi kiinnittää erityisen huomion yleisen liikennekäytymisen ohella korttelirallireittien aiheuttamaan häiriöön ja sellaisten liikennejärjestelyiden luomiseen, jotka ohjaavat tarpeetonta ja häiritsevää liikennettä pois häiriöitä ja vaaraa aiheuttavilta paikoilta.

Toiminnan onnistumisen kannalta on välttämätöntä, että poliisi ja tienpitäjät on tiiviissä vuorovaikutussuhteessa toisiinsa.

Yhteistyössä sosiaali-, koulu-, ja nuorisoviranomaisten kanssa poliisi toteuttaa erityistoimintaa, jonka perusteena on puuttua lasten päihteidenkäyttöön ja epäsosiaaliseen käyttäytymiseen mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Toiminnassa noudatetaan Mäntän poliisilaitoksessa jo aikaisempina vuosina toteutettua toimintamallia, jonka mukaisesti poliisi toimittaa päihtyneenä tavatut alle 18-vuotiaat vanhempiensa tai holhoojiensa huostaan ja lapsen hallussa olleen alkoholin, päihteen tai huumausaineen alkuperä ja saanto pyritään selvittämään ja saattamaan laittomia aineita välittäneet tahot edesvastuuseen.

- **Syyttäjän toimintateemat:**

- nuorten rikosprosessin jouduttaminen ja rikoskierteen katkaiseminen
- nuorisorangaistuksen käyttäminen
- sovittelu, (yhteistyössä sosiaalitoimen kanssa)

Syyttäjäviranomaisen on käynnistänyt yhdessä poliisin ja sosiaalitoimen kanssa sovittelumenettelyn käyttöönottamiseen tähtäävän hankkeen, jonka tavoitteena on ohjata lapset ja nuoret rikoksenteelijät kohtaamaan rikoksen asianomistajat sekä tunnistamaan, ymmärtämään ja korvaamaan rikoksella aikaansaatu vahinko.

Syyttäjän tavoitteena on nopeuttaa lasten ja nuorten tekemien rikosten rikosprosessia.

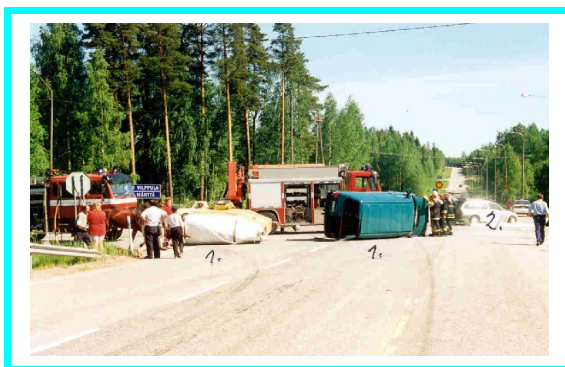
- **Kuntien sosiaalitoimen toimintateemat:**

- lastensuojelutarpeessa olevien lasten elämäntilanteen selvittäminen
- nuorison syrjäytymisen ehkäiseminen
- sovittelutoiminnan käynnistäminen
- rikoksenteijäksi rekrytoitumisen ehkäiseminen

- ilmitulleiden ongelmatapausten analysointi ja ratkaiseminen
- sosiaalitoimen päivystysjärjestelmän luominen

- **Kuntien teknisten toimistojen toimintateemat:**

- liikenneympäristön kriittinen tarkastelu, huomioiden vaaralliset liikennepaikat sekä kevyen liikenteen ongelmat
- turvallisen liikenne ja liikkumisympäristön rakentaminen kuten ajoradoille rakennetut hidasteet, kavennukset tms. toimet, jotka lisäävät tienkäyttäjien turvallisuutta ja ohjaavat liikennettä tarkoituksenmukaisille väylille

- asuinympäristön viihtyisyys ja turvallisuusnäkökohdat sekä rikoksen tekemiselle alttiiden paikkojen parantaminen tai poistaminen
- tiedonkulun järjestäminen ja yhteistoimintamuotojen, kuten katselmusten ja lausuntomenettelyn käyttöönotto
- kuntien palo- ja pelastustoimen ja poliisin välisen yhteistoiminnan lisääminen

- **Kouluviranomaisten toimintateemat:**

- turvallisen kouluympäristön ylläpitäminen
- vanhemmuuden tukeminen

- **Terveydenhoito:**

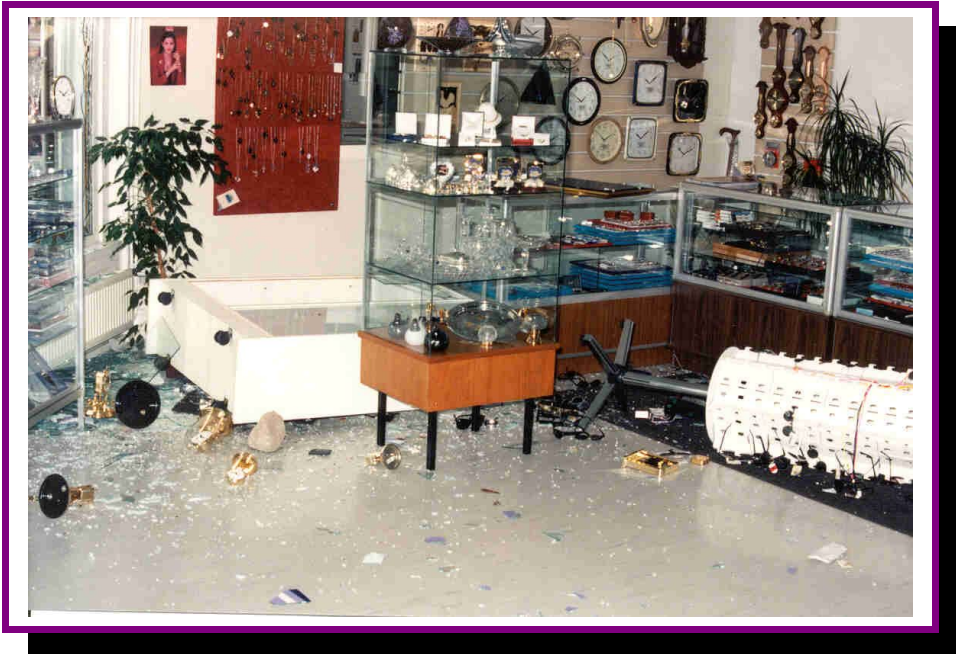
- huumausaineiden, päihteidenkäytön sekä muiden ilmitulleiden ilmiöiden seuranta yhdessä sosiaali- koulu- ja poliisiviranomaisten kanssa
- ajo-oikeusasioihin liittyvän päihderiippuvuuden hoidon yhdenmukaistaminen

- **Perheneuvolat ja mielenterveystoimistot:**

- perheväkivallan ehkäiseminen ja henkistä kuormitusta aiheuttavien seurausten lievittäminen
- syrjäytymisuhan alla olevien auttaminen

- **Elinkeinoelämä:**

- yritysturvallisuuden fyysinen parantaminen sekä rikokselle alttiiden kohteiden kartoitus ja parantaminen
- henkilökunnan kouluttaminen ymmärtämään tärkeä tehtävänsä rikoksenteon estäjänä
- tehostettu murtosuojaus tai muu rikosten torjuntajärjestelmä

- valaistusolojen parantaminen ja kamera- tai videovalvonnan järjestäminen
- yhteinen suhtautumistapa rikoksiin esim. näpistys ja ilkivaltatapauksissa
- elinkeinoelämän ja viranomaisten yhteisesiintyminen turvallisuushankkeita käynnistettäessä
- ravintoloiden ja anniskelupaikkojen järjestyksenvalvonnan tehostaminen ja omaehtoinen tahto pidättäytyä anniskelemasta päihtyneille

- **Vakuutusyhtiöt:**

- vakuutusyhtiöt lisäävät suojausneuvontaa

- laativat suojausmenetelmistä yleisiä ohjeita kaikkien käytettäväksi

- **Yksityisen vartiointialan toimintateemat:**

- tunnistaa tärkeän roolinsa turvallisuudentunteen ylläpitäjänä
- asiakasyritysten henkilökunnan kouluttaminen sekä näitä yrityksiä koskevat riskikartoitukset
- yhteistyön lisääminen viranomaisten ja muiden toimijatahojen kanssa

- **Seurakuntien toimintateemat:**
 - kriittisten tilanteiden jälkihoitotyö ja sielunhoito
 - hätään joutuneiden perheiden avustaminen ja neuvonta
 - lasten kerhotoiminta

- **Yhteisöt, kansalaisjärjestöt ja urheiluseurat:**
 - terveiden elämäntapojen kunnioittaminen ja kielteinen suhtautuminen tupakkaan ja päihteisiin
 - kasvattavan ja rikollisuutta ehkäisevän kasvatusroolin toteuttaminen
 - vastuuhenkilöiden osallistumisaktiivisuuden lisääminen koskemaan muiden järjestöjen hankkeita(nuorisotalot, yökahvilat tms)

- **Yksityiset kansalaiset:**
 - kansalaisten oikeamielinen, vastuuntuntoinen ja torjuva suhtautuminen rikolliseen käyttäytymiseen

- sosiaalisten ja rakentavien vuorovaikutussuh-

teiden luominen kanssaihmiin

Turvallisuussuunnitelman perusajatuksena on arkielämään liittyvän turvallisuudentunteen parantaminen.

Yhteiskunnan turvallisuus riippuu viime kädessä kansalaisista itsestään ja siitä miten kansalaiset suhtautuvat yleiseen oikeusjärjestykseen ja turvallisuutta ylläpitäviin viranomaisiin.

Ilman kansalaisten tukea ja perusluottamusta viranomaisten on vaikea pitää yllä turvallisuutta ja valvoa lain säännöksiä.

Turvallisuussuunnitelman perusajatuksena on kohdistaa yhteiset voimavarat erityisesti lasten ja nuorten ongelmien ehkäisemiseen ja vanhemmuuden tukemiseen kasvamisen kriittisimpinä ajanjaksoina.

Tarkoituksena on vaalia kihlakuntamme kuntien elinympäristön maaseutumaisia arvoja ja vastuuntuntoa asukkaiden viihtyvyyden parantamiseksi.

Terveen vastuuntunnon, oikeanlaisen ja positiivisen sosiaalisen kontrollin ja naapuriavun välityksellä on pienissä ja viranomaisresursseiltaan vähäisissä kunnissa mahdollisuus vaikuttaa lasten ja nuorten suotuisaan kasvamiseen ja kehittymiseen ilman, että asioita ohjattaisiin viranomaisten taholta.

Kansalaisten aktiivisuus ja halu vaikuttaa yhteisiin asioihin on tärkeä tekijä rikosten ilmaisaamisessa ja ehkäisemisessä ja olisikin suotavaa tärkeää, että kansalaiset pohtisivat niitä asioita, joita he pitävät tärkeänä ilmoittaa poliisille.

Joskus kansalaiset tai yksittäiset intressipiirit kokevat tarpeelliseksi järjestää itse itselleen turvallisuuspalveluita ja syntyy ns. suojelu- tai vartiointijärjestelmiä, jotka koostuvat tavallisten kansalaisten muodostamista partioista tai ryhmistä.

Edellä mainitussa kansalaisaktiivisuudessa ei sinällään ole moitittavaa, mutta se sisältää osallistujiin kohdistuvan turvallisuusriskin sekä mahdollisia oikeudellisia ongelmia.

Koska kyseinen aktiivisuus on usein tärkeää ennalta ehkäisevää toimintaa ja erityisen suuri apu poliisille on tärkeää, että poliisi on tietoinen ko. toiminnasta ja pystyy ohjaamaan ja avustamaan toimintaa.

Erityisen tärkeää on kuitenkin se, että poliisiviranomaisten toiminta on selvästi erotettavissa muusta turvallisuuden ylläpitämisestä toiminnasta.

TURVALLISUUSSUUNNITELMAAN LIITTYVIEN HANKKEIDEN TOTEUTUS

Käytännön työskentelyn kannalta on tärkeää, että toimintaan osallistuvat tahot huolehtivat myös hankkeiden toteutumisen seurannasta.

Poliisi seuraa kuntakäyntien yhteydessä kuntakohtaisten hankkeiden toteuttamistapoja ja toteutumistilannetta, josta syystä käynnistettävistä hankkeista pyydetään raportoimaan Mäntän poliisilaitokselle.

Toimintatahojen (yhteisöt, kunnat, yritykset, jne) valmistamat omat turvallisuussuunnitelmat liitetään Mäntän poliisilaitoksessa ylläpidettävään turvallisuussuunnitelma- kansioon kukin omiksi välilehdiksi.

Tahot voivat pyydettyäessä saada liitteistä kopioita oman suunnittelun pohjaksi ja tueksi.

Poliisi käy läpi ed. mainitut turvallisuussuunnitelmat ja on mukana järjestämässä seurannan suunnitelmille.

Lisäksi suunnitelmissa mainittujen asioiden suhteen poliisi järjestää vuosittain suunnittelukokouksen ko. toimintatahon edustajien kanssa, jossa suunnitelmassa mainitut ehdotukset, ideat jne. käsitellään ja lähetetään toteutettavaksi suunnitellulla tavalla, sekä suoritetaan hankkeen kokonaisseuranta. Poliisi toimii näissä kokouksissa asiantuntijana antaen apua ao. toiminta-taholle.

POLIISILLE TÄHÄN MENNESSÄ TULLEET TOIMINTATAHOJEN TURVALLISUUSSUUNNITELMAT

29.01.2001 mennessä poliisille on saapunut seuraavien toimintatahojen turvallisuussuunnitelmat:

-**Mäntän kaupungin turvallisuussuunnitelma**, mikä käsittää mm. yhdyskunta- ja liikenneympäristösuunnittelun, suunnitelmat, koskien nuorten päihteiden käyttöä, syrjäytymistä ja toimenpiteet rikoksentehtäjäksi rekrytoimisen ehkäisemiseksi sekä lasten ja nuorten vapaa-aika ja turvallista kouluympäristöä koskevan osan.

- **Vilppulan kunnasta turvallista kouluympäristöä** koskeva koulukohtainen, opettajien ja oppilaiden yhdessä laatima yksityiskohtainen toimenpide-ehdotuspaketti sekä

- **Vilppulan seurakunnan** "Vilppulan seurakunta turvallisuuden rakentajana"- niminen suunnitelma.

- **Virtain kaupungin sosiaalilautakunnan** turvallisuussuunnitelma, mikä sisältää mm. suunnitelman yhteistyöstä eri viranomais tahojen kanssa, Virtain koulutoimen suunnitelma, Virtain kaupungin teknisen lautakunnan toimenpide-ehdotus, Virtain terveystoimen suunnitelmaehdotus ja SPR:n Virtain osaston suunnitelmaehdotus.

Lisäksi kihlakunnan eri kunnissa on pidetty erilaisia kokouksia ja neuvotteluja, joissa kunnallinen turvallisuussuunnitelma on ollut keskeisenä aiheena ja joissa poliisilla on ollut keskeinen rooli asiantuntijana.

YLEISET JÄRJESTYSHÄIRIÖT**KUNTA:**

TURVALLISUUS- ONGELMA	Erityishäiriötä aiheuttavat henkilöt	Päihteen- käyttäjät	Nuorisoin ongelma- käyttäytyminen	Omaisuu- rikollisuus	Ongelmalliset alueet, paikat	Poliisipalvelujen saatavuus
TARKENNUS	Satunnaisesti kunnassa asuvat ja vierailevat	Alkoholi Huumeet Lääkkeet	Päihteet Kokoontumispaikat Koulujen päätyminen ja alku Perjantai-illat	Murrot Ilkivalta Vahingonteot Näpistyksen	?	Toimintavalmiusaika Lähimmän partion periaate Resurssien painottaminen
VASTUUTAHOJ *Toimenpiteet	POLIISI: * Hälytyspalvelu- jen suorittaminen * pakkokeinolaissa säädetty toimen- piteet ja niiden käyttö * Tiedotus terveys- viranomaisille	KUNTA:	KAUPPA- JA RAVITSEMUS- LIIKKEET: * Alkoholijuomia ei myydä alaikäisille * Alkoholijuomien välittäjien seuranta ja ilmoittaminen poliisille VANHEMMAT * Kiinnostus lasten tekemisiin * Vanhemmuuden ja sen vastuun korostaminen * ”Partiointi” esim. diskoiltoina * Kotiintuloajat nuorille POLIISI * Valistus kouluissa ja vanhempainiloissa * Ravitsemusliikkeiden valvonta KUNTA * Vapaa-ajan toiminnan järjes- täminen nuorille	POLIISI * Omaisuu- den suojausilta YRITTÄJÄT: * Vartiointiliike * Näpistyksistä aina tieto poliisille	?	POLIISI: * Kaikkien toiminta- alueen kuntien tasapuolinen huomioonottaminen
AIKATAULU	Jatkuva		Koulujen päätyminen ja alkaminen, viikonloput Jatkuva	Jatkuva		Jatkuva
SIDOSRYHMÄT	Sosiaaliviranomaiset Terveysviranomaiset	Terveys- viranomaiset	Nuorisotoimi (kunta/seurakunta)	Vakuutusyhtiöt Suojausalan yritykset	Sosiaali- viranomaiset	Kunta
KOKONAIS-VASTUU TOIMENPITEISTÄ	Poliisi	Sosiaaliviran- omaiset (Kunta)	Kunta	Poliisi	Kunta	Poliisi

TILASTOKATSAUS VUOSI 1999, 2000 ja 2001 TAMMIKUU – JOULUKUU

	Rikokset yhteensä	Rikoslakirikokset	Omaisuusrikokset	Varkausrikokset	Törkeät varkaudet	Moot.ajon.luv. käytöt	Liikkeestä luv. tunkeutumiset	Vahingonteot
Mänttä 2001	639	448	198	57	0	11	2	49
Mänttä 2000	775	531	274	110	1	11	16	56
Mänttä 1999	748	528	303	109	2	19	16	59
Vilppula 2001	447	320	138	70	1	14	9	20
Vilppula 2000	550	374	156	75	0	9	10	15
Vilppula 1999	448	338	164	93	2	15	17	22
Virrat 2001	765	500	218	83	4	7	15	57
Virrat 2000	753	461	196	83	2	5	12	32
Virrat 1999	681	386	194	106	0	3	14	32
Ruovesi 2001	509	332	143	56	0	8	2	39
Ruovesi 2000	651	382	161	73	1	6	15	24
Ruovesi 1999	720	415	174	91	0	8	10	39
Kuru 2001	285	181	60	35	0	0	5	12
Kuru 2000	306	214	98	57	0	0	1	22
Kuru 1999	231	142	70	51	0	3	4	8
Yhteensä 2001	2645	1781	757	301	5	42	33	177
Yhteensä 2000	3190	2089	926	419	4	32	55	157
Yhteensä 1999	3005	1912	927	466	4	49	61	165

TILASTOKATSAUS VUOSI 1999, 2000 ja 2001 TAMMIKUU – JOULUKUU

	Pahoinkitelyt lievät	Pahoinkitelyt tavalliset	Törkeät pahoinkitelyt	Henkirikokset	Rattijuopot	Törkeät rattijuopot	Liikenne- onnettomuudet	
Mänttä 2001	0	18	1	2	15	22	20	
Mänttä 2000	2	40	0	0	18	20	17	
Mänttä 1999	2	27	2	0	10	27	22	
Vilppula 2001	3	9	0	0	15	24	13	
Vilppula 2000	2	17	3	0	8	25	19	
Vilppula 1999	0	8	1	2	13	26	23	
Virrat 2001	3	26	1	0	13	29	31	
Virrat 2000	5	17	3	0	12	20	26	
Virrat 1999	2	13	2	0	7	28	47	
Ruovesi 2001	3	15	1	0	9	22	22	
Ruovesi 2000	4	18	1	0	12	16	20	
Ruovesi 1999	3	9	0	0	13	25	37	
Kuru 2001	1	4	0	0	2	14	12	
Kuru 2000	0	5	1	0	5	14	14	
Kuru 1999	0	2	1	0	6	6	12	
Yhteensä 2001	10	72	3	2	54	111	98	
Yhteensä 2000	14	99	8	0	61	97	103	
Yhteensä 1999	7	65	6	2	50	124	157	

TILASTOKATSAUS VUOSI 1999, 2000 ja 2001 TAMMIKUU – JOULUKUU

	Palonsyyn- tutkimukset	Kul.syyn.tutk muu	Hukkuneet	Hirvikolarit	Hälytystehtävät	Päihtyneenä säilöönötetut	Huumausaine- rikokset
Mänttä 2001	9	17	0	1	926	145	21
Mänttä 2000	4	17	0	1	931	194	3
Mänttä 1999	3	22	0	3	824	171	1
Vilppula 2001	7	11	1	17	519	44	6
Vilppula 2000	7	10	0	10	507	28	7
Vilppula 1999	8	10	1	14	455	33	2
Virrat 2001	11	23	0	40	991	67	6
Virrat 2000	14	21	1	32	1007	79	23
Virrat 1999	15	26	0	30	866	88	2
Ruovesi 2001	10	18	2	19	610	45	1
Ruovesi 2000	6	21	1	16	606	37	1
Ruovesi 1999	2	14	2	16	616	23	4
Kuru 2001	3	17	0	25	271	7	5
Kuru 2000	1	7	0	12	236	4	3
Kuru 1999	2	12	1	14	209	9	8
Yhteensä 2001	40	86	3	102	3317	308	39
Yhteensä 2000	32	87	2	74	3404	350	37
Yhteensä 1999	34	94	4	83	3089	326	17

LIITE 1

MÄNTÄN KIHlakUNNAN POLIISILAITOS
Miinanpellonkatu 2
35800 MÄNTTÄ
03-4748003

KUNNALLINEN TURVALLISUUSSUUNNITELMA

Poliisin perustoimintamallina on lähipoliisitoiminta, jossa poliisitoimintaa kohdistetaan aluevastuuperiaatteella ja ongelmasuuntautuneesti rikollisuuden ja häiriökäyttäytymisen torjumiseen.

Poliisin toimintaa pyritään suuntaamaan erityisesti ennalta ehkäisevään poliisityöhön sekä kansalaisissa eniten huolestumista aiheuttaviin epäkohtiin ja rikoksiin.

Lähipoliisitoiminnassa korostuu poliisin ja eri viranomaisten ja muiden tahojen välinen yhteistyö asukkaiden ja yhteiskunnan turvallisuusodotusten mukaisesti.

Yhteistyön onnistumisen edellytyksenä on osapuolten aktiivinen osallistuminen paikallisten ongelmien selvittämiseksi sekä tehokkaiden ja sujuvien toimintamallien käyttäminen ongelmia ratkaistessa.

Mäntän kihlakunnan poliisilaitos lähettää toimialueensa kuntiin, seurakunnille, muille viranomaisille, järjestöille ja yksityisille kansalaisille kutsun osallistua kunnallisten turvallisuussuunnitelmien tekemiseen ja toteuttamiseen yhdessä poliisin kanssa.

TOIMINTAYMPÄRISTÖT

Kaikki Mäntän kihlakunnan toimialueen kunnat(6) ovat alle 10000 asukkaan paikkakuntia, joissa ilmenneet ongelmat eivät juurikaan poikkea toisistaan. Virtain ja Mäntän kaupunkien erityispiirteenä on kerätä viikonloppuisin ja aattopäivinä lähikuntien nuorisoa keskustoihinsa.

Poliisin tilastoista ei ilmene mitään erityistä rikos- tai häiriötyyppiä, jonka voisi sanoa hallitsevan tilastoja.

Erilaisista yhteydenotoista, lehtien yleisönosastojen kirjoituksista ja poliisin omista havainnoista kuitenkin ilmenee, että nuorison lisääntynyt alkoholinkäyttö ja siitä seurannut häiriökäyttäytyminen aiheuttaa kansalaisissa tyytymättömyyttä sekä turvallisuudentunteen alentumista.

Aika ajoin kansalaiset ilmaisevat tyytymättömyyttään liikenteen aiheuttamista ongelmista, kuten korttelirallista.

LÄHIPOLIISITOIMINNAN NYKYTILA

Yleisin poliisiin kohdistettu kritiikki koskee poliisin vähäistä näkymistä katukuvassa.

Mäntän kihlakunnan poliisilaitoksessa ollaan toteuttamassa organisaatiouudistusta, jonka avulla pyritään lisäämään poliisin kenttähenkilöstön määrää.

Lähipoliisitoimintaan on rekrytoitu poliisihenkilöitä, jotka ovat sitoutuneet tehtäviinsä ja toimivat mahdollisimman paljon yleisön keskuudessa.

Lähipoliisitoiminnan periaatteiden mukaisesti Mäntän poliisilaitoksessa on muutaman viimeisen vuoden aikana kohdistettu erityistä huomiota nuorison lisääntyneeseen päihteiden käyttöön. Toiminta on vakiintunut viranomaisten ja yhteisöjen väliseksi yhteistoiminnaksi ja laajentunut kuluvana vuonna kasvatustaloudeksi, jota toteutetaan yhdessä koulu- ja sosiaaliviranomaisten kanssa.

Laajan kasvatustaloudeksen periaatteena on ehkäistä nuorison sääntöjen vastaista ja rikollista käyttäytymistä ja tukea kokonaisvaltaisesti nuorison terveitä elämäntapoja ja hyvinvointia. Osa kasvatustaloudeksen toiminnasta kohdistetaan vanhemmuuden tukemiseen.

Eräs lähipoliisitoiminnan muoto on ollut yhteistyö yhdyskunta- ja liikenneympäristösuunnittelusta vastaavien tahojen kanssa. Vaaralliseksi arvioidun liikennepaikan tunnistaminen sekä korjaavien toimenpiteiden suorittaminen viivytyksettä tai rikoksille alttiiden paikkojen muuttaminen valaistusjärjestelyitä parantamalla ovat esimerkkejä toteutuneesta yhteistyöstä.

Jotta kunnallisesta turvallisuussuunnittelusta olisi mahdollisimman paljon hyötyä on kyettävä tarkastelemaan yhteiskuntaa laaja-alaisesti ja siten, että ongelmakartoituksessa onnistutaan sekä erityisesti sitä, että viranomaisten ja eri tahojen valitsemat toimenpiteet toteutetaan päättäväisesti ja mahdollisimman kattavasti ongelmiin pureutuen.

Mäntän kihlakunnan poliisilaitos edellyttää, että jo ennen varsinaisen turvallisuussuunnittelutyön aloittamista kunnat selvittävät hallintokunnissaan näkemyksensä paikallisesta turvallisuustilanteesta ja varautuvat esittämään tärkeimpinä pitämänsä näkemykset suunnittelutyöryhmälle, jonka poliisi kutsuu kokoon erikseen sovittuna ajankohtana.

Mäntässä 1. päivänä lokakuuta 1999

Veikko Jaakkola
poliisipäällikkö
Mäntän kihlakunnan poliisilaitos

Juha Mäntynen
komisario/turvallisuus
Mäntän kihlakunnan poliisilaitos

Markku Leppänen
komisario/rikostorjunta
Mäntän kihlakunnan poliisilaitos

LIITE 2

MÄNTÄN POLIISILAITOS
Miinanpellonkatu 2
35800 MÄNTTÄ
03-4748003

TURVALLISUUSUUNNITELMA

04.10.1999

KURUN TURVALLISUUSUUNNITELMAN TEKEMINEN ALKAA

Taustatietoa kunnallisen turvallisuussuunnitelman tekemiselle

Kansalaisten odotukset poliisin ja muiden viranomaisten toimintaan on ollut ajoittain kriittistä.

Kritiikin terävin kärki on kohdistunut erityisesti nuorison päihteiden käyttämiseen sekä erilaisiin häiriöihin kunnan keskustassa. Vastuuta on sysätty niin poliisin kuin sosiaali- koulu- ja terveystoimenkin harteille.

Osa kritiikistä on kohdistunut liikenteen mukanaan tuomiin haittoihin sekä ongelmallisiin liikennejärjestelyihin.

Yhteiskunnan odotus poliisia kohtaan kohdistuu poliisin näkyvyyden lisäämiseen sekä tiukemman valvontaotteen vaatimuksena.

Ko. odotukset ovat ilmeisesti lähtöisin tiedotusvälineiden alulle panemasta ”nollatoleranssikeskustelusta”, jonka mukaisesti aikaisempi salliva ja ohjaava viranomaiskäytäntö ei enää riitä, vaan jotain ”järeämpää” on oltava tarjolla. Poliisin ja viranomaisten odotetaan puuttuvan päättäväisesti kaikkiin rikoksiin ja epäkohtiin.

Poliisin tilastoista ei oikopäätä ole vedettävissä sellaista johtopäätöstä, että nuorison päihteiden käyttäminen tai liikennekuri olisi romahtanut sen enempää Kurussa kuin muussakaan Mäntän poliisilaitoksen toimialueen kunnissa –90 luvulla.

Johtopäätös turvattomuuden tunteen lisääntymisestä onkin vedettävissä yleisön suoraan poliisille kohdistamista yhteydenotoista sekä paikallislehtien yleisönosaston kirjoituksista. Poliisitoiminnassa eikä muussakaan viranomaistoiminnassa ole mitään syytä jättää huomiotta edellä mainittuja informaatiokanavia.

Turvallisuussuunnitelma ja sen toteutus tehdään viranomaisten, eri yhteisöjen sekä yksityisten kansalaisten yhteistyönä

Mäntän poliisilaitoksen alulle panemalla turvallisuussuunnittelutyöllä (rikoksantorjuntaohjelma) on tarkoituksena lisätä kansalaisten turvallisuudentunnetta sekä vähentää arkirikollisuutta ja sääntöjen vastaista toimintaa.

Rikoksantorjuntaohjelmalla pyritään vähentämään erityisesti nuorison syrjäytymisestä aiheutuvia ongelmia ja ehkäisemään rikosentekijäksi rekrytoitumista sekä vaikuttamaan asuinympäristössä niihin rakenteellisiin ratkaisuihin, jotka helpottavat rikoksen tekemistä.

Suunnittelu ja toiminta, vaikkakin se on poliisin ohjaamaa, toteutetaan yksityisten kansalaisten, eri yhteisöjen ja viranomaisten laaja-alaisella yhteistyöllä niin, että kullekin toimijataholle annetaan vastuulleen jokin turvallisuuden parantamiseen tähtäävä pääkohde.

KURUN TURVALLISUUSSUUNNITELMAN PÄÄKOHTEET

- * *YHDYSKUNTA- JA LIIKENNEYMPÄRISTÖSUUNNITTELU*(tekn.toimisto)
- * *NUORISON SYRJÄYTYMINEN ja RIKOKSENTEKIJÄKSI REKRYTOITUMINEN*(sos. ja terveystoimi)
- **LASTEN JA NUORTEN VAPAA-AIKA*(nuorisotoimi/srk ja eri järjestöt/yksit.kansal.)
- * *PAHOINPITELYT ja ILKIVALTA*(poliisi ja ravintolat)
- * *RIKOSKIERTEEN KATKAISU ja SOVITTELU*(poliisi/sos.toimi/syyttäjä)
- * *TURVALLINEN KOULUYMPÄRISTÖ*(koulutoimi)
- * *NUORISON PÄIHTEIDEN KÄYTTÖ*(poliisi/sos.ja terv.toimi)
- * *OMAISUUSRIKOKSET ja YRITYSTURVALLISUUS*(yrittäjät)

Turvallisuussuunnitelmiin/rikosentorjuntaohjelmiin kohdistuvat odotukset?

- 1) Päihteiden käytön vähentäminen julkisilla paikoilla.
- 2) Häiriökäyttäytymisen ja ilkivallan vähentäminen.
- 3) Rikoksen kohteeksi joutumisen uhan vähentäminen.
- 4) Turvallisuudentunteen lisääminen.

Toteutus ja toiminta

Turvallisuussuunnitelma toteuttaminen tapahtuu poliisin osalta olemassa olevin resurssein ja poliisilaitoksen määrärahojen puitteissa. Poliisi etsii henkilökunnastaan lähipoliisitoimintaan sitoutuvat ja kyvykkäät henkilöt(ko. seikkoihin kiinnitetään huomiota rekrytoitaessa poliisilaitokseen uutta henkilökuntaa)

Painopisteajoille(viikonloput, juhlapyhien aatot tms.) osoitetaan vapaasti ohjailtavissa olevia resursseja ja Liikkuvan poliisin kanssa toteutettava yhteistyö liitetään osaksi suunnitelman mukaista toimintaa.

Toiminnassa otetaan erityisesti huomioon suunnitelmaan valitut pääkohdat, joihin kohdistetaan erityishuomio - käytännössä alennetaan puuttumiskynnystä.

Rikos- häiriö- ja sääntöjenrikkomistapauksissa kiinnitetään erityinen huomio alle 18-vuotiaiden tekemiin rikoksiin. Lapsen elämäntilanne selvitetään asiantuntijaviranomaisen toimesta ja ryhdytään tarvittaessa toimenpiteisiin.

Poliisi korostaa, ettei alennetulla puuttumiskynnyksellä voida lopullisesti ratkaista ongelmia vaan viranomaisten tulee kohdistaa toimintaansa lasten ongelmien kyseessä ollessa vanhempien ja holhoojien kasvatuseroisiin tukemiseen tai muihin lapsen kehittymistä tukeviin toimenpiteisiin.

Viranomaisten välisessä yhteistoiminnassa tulee huomioida erityisesti lastensuojelulain 40 § säännös, joka velvoittaa sosiaali- ja terveydenhuollon, koulutoimen, tai seurakunnan palveluksessa tai luottamustoimessa olevan henkilön ilmoittamaan sosiaalilautakunnalle mikäli on virassaan tai toimessaan saanut tiedon lastensuojelun tarpeesta olevasta lapsesta.

LIITE 3

Turvallisuustutkimus KMV-alueella, raportti, lähetekirje+tutkimuslomake

**KMV-ALUEEN TURVALLISUUSTUTKIMUS OSANA
PAIKALLISTA TURVALLISUUSSUUNNITELMAA**

1 KMV-ALUEEN TURVALLISUUSTUTKIMUS

1.1 Tutkimuksen tarkoitus

Paikallisen turvallisuussuunnitelman tueksi tehtiin Mäntän poliisille tutkimus, jonka tarkoituksena on selvittää KMV –alueen asukkaiden mielipiteitä yleisestä turvallisuudesta, paikallisen poliisin näkyvyydestä ja tehokkuudesta sekä kehitystarpeista näillä nykyisillä vähillä resursseilla.

Poliisilla on valmiina käytössään kansalaisten turvallisuutta koskevia tutkimustuloksia ja poliisitilastointia hyödyntämällä he tietävät jo tietyn suunnan kehitykselle ja valmiiden kehityssuuntien hyödyntämiselle, mutta tarkoituksena oli saada aikaan ensimmäisen kerran tällä alueella puolueeton tutkimustulos, johon Mäntän poliisi ei halunnut vaikuttaa.

Vastaajilta tiedusteltiin KMV-alueella heille tapahtuneita rikoksia, poliisin palvelun tasoa, turvallisuuteen vaikuttavia tekijöitä, poliisin voimavarojen keskittämisen kohteiden tärkeyttä, poliisin arvioitua saapumisaikaa tapahtumapaikalle sekä rikollisesta tapahtumasta ilmoittamasta luopumisen mahdollista syytä. Vastaajilla oli lisäksi mahdollisuus esittää vapaamuotoisesti poliisitoimintaa koskevia kehittämissuhteita.

Tutkimusanalyysi tullaan liittämään osaksi paikallista turvallisuussuunnitelmaa, joka lähetetään lääninhallitukselle ja sieltä edelleen sisäasiainministeriöön.

1.2 Tutkimusmenetelmän valinta

Tutkimusote on kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus. Tietojenkeräysmenetelmäksi valittiin postikysely, koska sillä tavoin saatiin mahdollisimman paljon erilaista tietoa asukkaiden mielipiteistä. Lisäksi vastaajien oli ehkä näin helpompi ilmaista

mielipiteensä paperilla kuin jos, heitä olisi haastateltu, koska kysely sisälsi muutamia arkaluonteisia kysymyksiä. Henkilökohtainen haastattelu olisi ollut kustannuksiltaan kallein ja eniten aikaa vievä tiedonkeruumuoto, tosin vastausprosentti olisi ollut näin tehtynä suurin. Myöskään puhelinhaastattelu ei tullut kysymykseen kalleuden ja aikarajojen vuoksi. Asukkaat poimittiin satunnaisotannalla väestörekisteristä. Kirjekysely toteutettiin keväällä 2000.

1.3 Aineiston edustavuus

Kyselylomakkeita lähetettiin 1100:lle KMV –alueen asukkaalle. Vastaanottajat saivat myös palautuskuoren, jossa postimaksu oli jo maksettu. Lomakkeita palautettiin 417 kappaletta. Vastausprosentti oli 37,9 %. Kysely suunnattiin tasavälistä otantaa käyttäen 1.1.1930-1.1.1985 syntyneille asukkaille. Mäntässä otoksen koko oli 500 henkilöä, Vilppulassa 400 ja Kuorevedellä 200.

Systemaattisessa eli tasavälisessä otannassa perusjoukosta poimitaan tasaisin välein yksiköitä otokseen. Tasaväliotannassa edellytetään, että perusjoukko on tutkittavien ominaisuuksien suhteen satunnaisessa järjestyksessä, esimerkiksi aakkosjärjestyksessä. Jos perusjoukossa esiintyy jaksottaista vaihtelua, on tätä menetelmää vältettävä, koska se voi aiheuttaa tuloksiin systemaattista virhettä. (Heikkilä 1998, 35) Tutkimuslomake saatteineen on liitteessä 1.

1.4 Aineiston käsittely ja analysointi

Aineiston käsiteltiin SPSS –tilasto-ohjelmalla. Analysoinnissa käytettiin apuna ristiintaulukointia, varianssianalyysia ja khiin neliö – testiä.

Varianssianalyysi ei nimestään huolimatta testaa ryhmien varianssien välistä eroa, vaan sillä testataan keskiarvojen välisiä eroja. Nimi johtuu siitä, että muuttujien arvojen vaihtelua arvioidaan variansseilla

ja analyysi perustuu ryhmien välisen ja sisäisen vaihtelun vertaamiseen. Menetelmää käytetään paljon kokeellisissa tutkimuksissa, jolloin selvitetään, kuinka suuri osa vaihtelusta on eri koemuuttujien aiheuttamaa. (Heikkilä 1998, 214-215)

Khiin neliö -testiä käytettäessä halutaan selvittää onko sarake- ja rivimuuttujan välillä riippuvuutta. Khiin neliö -testin käytön edellytyksenä ovat: muuttujiksi riittävät luokitteluasteikon tasoiset muuttujat, korkeintaan 20 % odotetuista frekvensseistä saa olla pienempiä kuin viisi ja jokaisen odotetun frekvenssin täytyy olla suurempi kuin yksi. Jos edellytykset eivät ole voimassa, johtaa testi liian helposti nollahypoteesin hylkäämiseen ja näin virheellisen johtopäätöksen tekemiseen. (Heikkilä 1998, 201, 203)

Luokittelu- eli nominaaliasteikon tasoisten muuttujien arvoista voidaan vain sanoa, mihin luokkaan ne kuuluvat, mutta luokkia ei voi asettaa mitattavan ominaisuuden mukaan järjestykseen, eikä arvoilla voi suorittaa laskutoimituksia. Muuttujien arvoista voidaan sanoa vain, ovatko ne samanlaisia vai erilaisia. Tästä asteikosta käytetään myös nimitystä laatueroasteikko, esimerkiksi sukupuoli, siviilisääty ja kotipaikka.

Nollahypoteesi merkitsee sitä, että lähtökohtana on olettamus, jonka mukaan mikään ei ole muuttunut, ei ole eroja ryhmien välillä tai riippuvuuksia muuttujien välillä. (Heikkilä 1998, 79, 298, 300)

2 TUTKIMUSTULOKSIA

2.1 Sukupuoli, ikä ja asuinkunta

Kyselyyn vastasi 417 henkilöä, joista naisia 227 eli 54,4 % ja miehiä 190 eli 45,6%.

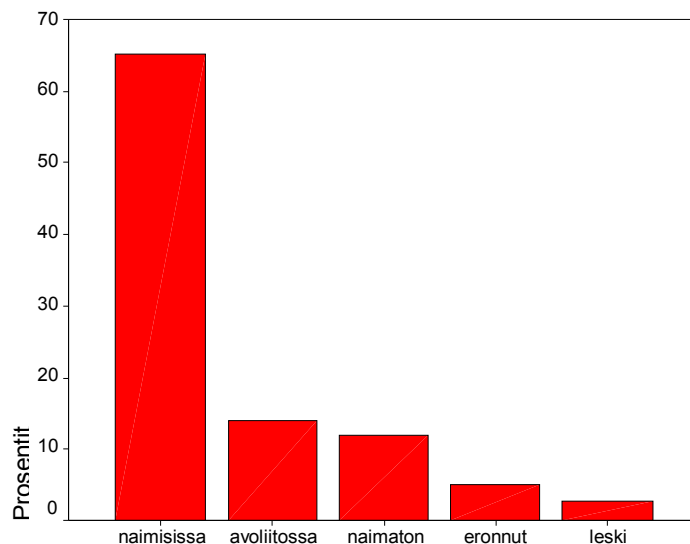
Taulukko 1. Vastaajien ikäjakauma

	Frekvenssi	Prosentti osuus
18-25	35	8,4
26-35	64	15,3
36-45	76	18,2
46-55	114	27,3
56-65	90	21,6
65-	29	7,0
Yhteensä	408	97,8
Puuttuvat	9	2,2
Yhteensä	417	100,0

Vastaajien iän keskiarvo on 46,7 vuotta keskihajonnan ollessa 13,4 vuotta. Nuorin vastaaja oli 19-vuotias ja vanhin 71-vuotias. Alle 26-vuotiaiden osuus oli vain 8,4 % kaikista ikänsä ilmoittaneista. Noin kolmannes oli 26-45-vuotiaita. Enemmistö vastaajista oli 46-65-vuotiaita eli 48,9 %. Yli 65-vuotiaiden osuus oli 7 %. 9 vastaajaa ei ilmoittanut ikänsä.

416:sta asuinkuntansa ilmoittaneesta 42,9 % oli kotoisin Mäntästä ja 37,6 % Vilppulasta, Kuorevedeltä vastaajia oli 19,2 %. Yksi vastaaja ei ilmoittanut asuinkuntaansa.

2.2 Siviilisääty

Kyselyyn vastanneista (n=417) yli puolet oli naimisissa eli 65,2 %, avoliitossa 13,9 % ja naimattomia oli 12,0 %. Eronneita ja leskiä oli yhteensä 7,6 %. Siviilisäätynsä ilmoittamatta jätti 5 henkilöä.

2.3 Vastaajien lasten ikäjakauma

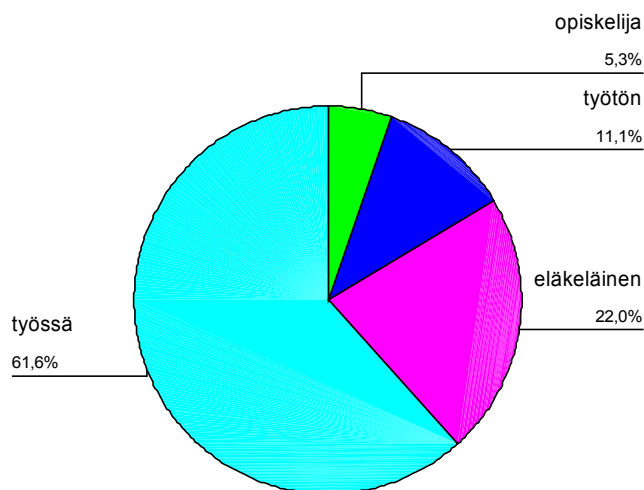
Tällä kysymyksellä pyrittiin saamaan selville, onko vastaajalla lapsia ja minkä ikäisiä. Selvyyden vuoksi lasten syntymävuodet on luokiteltu seuraavasti:

1	1993-2000	syntyneet
2	82-92	”
3	– 81	”

Kyselyyn vastanneista kolmella neljäsosalla (72,4 %) oli lapsia. Vanhemmista 69 eli 22,8 % ilmoitti, että heillä on alle kouluikäisiä lapsia (0-7-vuotiaat), 97:llä eli kolmasosalla (32,1 %) oli kouluikäisiä lapsia (8-18-vuotiaat) ja yli 18-vuotiaita oli 205:llä eli 67,5 % vastaajista.

Täysi-ikäisten lasten vanhempien osuus oli siis ylivoimaisesti suurin. Liitteessä 2 on esitetty lasten ikäjakauma kunnittain.

2.4 Ammatti

Kuvio 2. Vastaajien ammatti

Kyselyyn vastanneista prosentuaalisesti eniten oli työssä käyviä, heitä oli 61,6%. Toiseksi suurimman ryhmän muodostivat eläkeläiset, heitä oli noin viidesosa vastaajista. Työssä käyvien vastaajien ammatit ovat tarkemmin liitteessä 3.

2.5 Kolmen viimeisen vuoden aikana tapahtuneet rikokset alueittain.

Kysymyksillä 7A-7J tiedusteltiin vastaajille kolmen viimeisen vuoden aikana tapahtuneita rikoksia alueittain (ajoneuvo varastettu, ajoneuvosta varastettu, muuta omaisuutta varastettu tai vahingoitettu, murto kotiin tai kesäasuntoon, väkivallan kohteeksi joutuminen tai väkivallalla uhkailu, raiskaus tai muu seksuaalirikos, rattijuopon aiheuttama liikennerikos, perheväkivallan kohteeksi joutuminen), vaihtoehtoina KVM-alue tai muualla.

Vastaajista 9 ilmoitti, että heiltä oli varastettu ajoneuvo KVM-alueella. Kahdelle henkilölle oli sama rikos tapahtunut jossain muualla. Yksi vastaaja ei ilmoittanut tapahtuman aluetta. Yhteensä ajoneuvo oli varastettu 12:sta (2,9 %) kyselyyn vastanneista (n=417).

14 vastaajalta oli jotain varastettu ajoneuvosta. Heistä kahdeksalta KMV-alueella ja kuudelta muualla. Tämä rikos oli tapahtunut siis 3,4 %:lle kyselyyn vastanneista.

Muuta omaisuutta oli varastettu tai vahingoitettu KMV-alueella 44:ltä vastaajalta, muualla tämä oli tapahtunut kymmenelle vastaajista. Heidän yhteinen prosentuaalinen osuus kaikista kyselyyn vastanneista oli 12,9 %.

Viiden vastaajan kotiin tai kesäasuntoon oli murtauduttu KMV-alueella, muualla tämä oli tapahtunut kahdelle henkilölle. Kyselyyn vastanneista yhteensä 1,7 % eli 7 henkilöä ilmoitti, että heille on tapahtunut kyseinen rikos.

Väkivallan kohteeksi oli joutunut tai väkivallalla oli uhkailtu 4,6 % eli 19 henkilöä kyselyyn vastanneista. 17:sta vastaajalle tämä oli tapahtunut KMV-alueella ja muualla kahdelle.

Raiskauksen tai muun seksuaalirikoksen kohteeksi ei ilmoittanut joutuneensa kukaan viimeisen kolmen vuoden aikana.

Rattijuopon aiheuttaman liikennerikoksen kohteeksi oli joutunut KMV-alueella neljä vastaajaa ja muualla yksi. Heidän osuutensa kaikista kyselyyn vastanneista oli 1,2 % eli 5 henkilöä.

Perheväkivallan kohteeksi oli joutunut neljä vastaajaa, he kaikki KMV-alueella eli noin 1 % kaikista kyselyyn vastanneista.

15:sta eli 3,6 %:lle kyselyyn vastanneista oli tapahtunut jokin muu kuin edellä lueteltu rikos viimeisen kolmen vuoden aikana. KMV-alueella 13:sta vastaajista ja muualla kahdelle. Tarkemmat vastaukset näistä tapahtumista ovat liitteessä 6.

2.6 Poliisin palvelu

Kysymyksillä 8A-8H tiedusteltiin vastaajien poliisilta saamansa palvelun tasoa viimeisen kolmen vuoden aikana esittämiemme tilanteiden osalta (rikoksen uhrina, todistajana tai silminnäkijänä, epäiltynä rikoksista, liikennevalvonnan, -rikkomuksen tai onnettomuuden yhteydessä, saanut poliisilta apua tai neuvoja, sivullisena seurannut poliisin toimintaa, lupahallinnon asiakkaana).

Vastausvaihtoehdot olivat:

1	erittäin tyytymätön
2	melko tyytymätön
3	en osaa sanoa
4	melko tyytyväinen
5	erittäin tyytyväinen.

Poliisin kanssa tekemisissä viimeisen kolmen vuoden aikana jossain kysymyksissä esitetyissä tilanteissa oli ollut keskimäärin noin 12 % kyselyyn vastanneista.

Rikoksen uhriksi oli joutunut 8,6 % kyselyyn vastanneista (n=417). Heistä yli puolet oli melko tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä poliisilta saamaansa palveluun. Neljäsosa heistä oli joko melko tyytymättömiä tai erittäin tyytymättömiä. Kahdeksan vastaajaa ei osannut sanoa mielipidettään.

Todistajana tai silminnäkijänä oli ollut 7,9 % eli 33 henkilöä kyselyyn vastanneista. Jälleen enemmistö heistä eli 66,7 % olivat melko tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä palveluun. Kuusi henkilöä ei osannut arvioida saamaansa palvelua ja viisi vastaajaa oli joko melko tyytymättömiä tai erittäin tyytymättömiä siihen.

Epäiltynä rikoksista olleet eli 5 henkilöä eivät joko osanneet arvioida palvelun tasoa tai olivat melko tyytymättömiä.

Liikennevalvonnan, -rikkomuksen tai –onnettomuuden yhteydessä poliisin kanssa tekemisissä oli viimeisen kolmen vuoden aikana ollut yhteensä 72 henkilöä (17,3 %) kyselyyn vastanneista. Heistä reilu

enemmistö eli 60 vastaajaa oli joko erittäin tyytyväisiä tai melko tyytyväisiä saamaansa palveluun.

Sivullisena poliisin toimintaa seuranneet eli 88 vastaajaa (21,1 %) oli suurimmaksi osaksi joko melko tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä, heistä yli 70 % arvioi näin. 13 henkilöä eli 3,1 % oli melko tyytymättömiä tai erittäin tyytymättömiä.

Lupahallinnon asiakkaana oli ollut 104 vastaajaa eli lähes neljäsosa kyselyyn vastanneista. Heistä suurin osa eli 90 vastaajaa oli joko melko tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä palveluun. Vain kuusi henkilöä oli melko tyytymättömiä tai erittäin tyytymättömiä.

Jonkin muun tapauksen yhteydessä poliisin kanssa tekemisissä oli ollut 32 vastaajaa. Heistä 31 vastaajaa olivat melko tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä, vain yksi vastaaja ilmoitti olevansa erittäin tyytymätön.

Muut tapaukset tarkemmin liitteessä 6.

3.7

Turvallisuuteen vaikuttavat tekijät

Kysymyksillä 9A-9J tiedusteltiin, kuinka merkittäväksi turvallisuuteen vaikuttavaksi tekijäksi vastaajat kokevat esitetyt tapahtumat (ajoneuvovarkaudet ja luvattomat käyttöönotot, asunto- ja kesämökkimurrot, rattijuopumukset ja huumaantuneena ajamiset, huumeiden käyttö ja myynti, pahoinpitelyrikokset, seksuaalinen ahdistelu tai seksuaalirikokset, alaikäisten juopottelu, vahingonteot ja ilkivalta, nuorison kerääntyminen keskustoihin ja siitä aiheutuva häiriökäyttäytyminen). Vastaajat ympyröivät lähinnä mielipidettään olevan vaihtoehdon seuraavista vastausvaihtoehdoista:

1	ei vaikutusta
2	jonkin verran vaikutusta
3	en osaa sanoa
4	melko paljon vaikutusta
5	erittäin paljon vaikutusta.

Ryhmien välisiä eroja tutkittiin varianssianalyysien avulla. Mieliudemuuttajat ovat järjestysasteikon tasoisia muuttujia eikä niille näin ollen saisi ahtaasti tulkittuna käyttää keskiarvoja, mutta asennemittauksissa saatua tietoa voidaan kuitenkin käsitellä kuin se olisi välimatka-asteikollista. Riippumattomina muuttujina käytettiin vastaajan sukupuolta, ikää ja asuinkuntaa (Heikkilä 1998, 267).

Ajoneuvovarkauksilla koettiin olevan keskimäärin melko paljon vaikutusta turvallisuuteen.

Yli 55 %:lle kysymykseen vastanneista (n=389) mainitulla rikoksella oli melko paljon tai erittäin paljon vaikutusta turvallisuuteen. Kuitenkin noin kolmasosalle (32,6 %) näillä tapahtumilla ei ollut mitään merkitystä tai oli vain jonkin verran. Merkityksellisemmäksi sen koki yli 65-vuotiaat ja vähäisimmäksi vaikutuksen arvioi 26-35-vuotiaat. Huomattavaa on kuitenkin, että mielipiteet eri ikäryhmien välillä poikkesivat toisistaan niin vähän, että tilastollisesti merkitsevää eroa ei ollut havaittavissa. Myöskään sukupuoli ja asuinkunta eivät vaikuttaneet tilastollisesti merkitsevästi vastaajien suhtautumiseen ajoneuvovarkauksiin.

Asunto- ja kesämökkimurroilla oli melko paljon vaikutusta turvallisuuteen.

Yli puolet (64,5 %) vastaajista koki, että näillä tapahtumilla oli melko paljon tai erittäin paljon vaikutusta heidän turvallisuuteen. 27,1 %:n mielipide oli, että ei ollut ollenkaan vaikutusta tai oli vain jonkin verran. Eri sukupuolten tai ikäryhmien mielipiteiden välillä ei ollut tilastollisesti merkitsevää eroa. Asuinkunta ei myöskään vaikuttanut vastaajien mielipiteeseen arvioitaessa asunto- ja kesämökkimurtojen vaikutusta turvallisuuteen.

Rattijuopumuksilla ja huumaantuneena ajamisella oli paljon vaikutusta.

Yli puolelle (61,3 %) kysymykseen vastanneista näillä tapahtumilla oli erittäin paljon vaikutusta. 23,1 % arvioi, että oli melko paljon. 10,3 % vastaajista arvioi, että ei ole vaikutusta tai on vain jonkin verran. Naiset koki tämän hieman suuremmaksi uhkaksi turvallisuudelle kuin miehet. Ero oli tilastollisesti merkitsevä (p=0,030). Sen sijaan vastaajien ikä ja asuinkunta ei vaikuttaneet mielipiteeseen.

Huumeiden käytöllä ja myynnillä oli melko paljon vaikutusta turvallisuuteen.

Melko paljon tai erittäin paljon vaikutusta arvioi 76,9 % vastaajista. Ei ollenkaan tai vain vähän vaikutusta oli 12,3 %:n mielestä. Sukupuoli, ikä ja asuinkunta eivät vaikuttaneet mielipiteeseen.

Pahoinpitelyrikoksilla oli myös melko paljon vaikutusta turvallisuuteen.

Näillä rikoksilla koki olevan melko paljon tai erittäin paljon vaikutusta 71,7 % vastaajista. Kuitenkin niinkin suuri osa kuin 18,9 % vastaajista arvioi, että ei ole ollenkaan tai vain jonkin verran vaikutusta turvallisuuteen. Naiset arvioi pahoinpitelyrikokset suuremmaksi uhkaksi kuin miehet. Ero oli tilastollisesti merkitsevä ($p=0,006$). Sen sijaan iällä ei ollut vaikutusta mielipiteeseen. Asuinkunnalla puolestaan oli tilastollista merkitystä mielipiteeseen ($p=0,019$). Eniten merkitystä pahoinpitelyrikoksilla oli määnttäläisten mielestä. Vähiten vaikutusta turvallisuuteen ko. asialla oli vilppulalaisten mielestä.

Seksuaalisella ahdistelulla ja väkivallalla oli melko paljon vaikutusta.

55,7 % vastaajista arvioi, että näillä asioilla on melko paljon tai erittäin paljon vaikutusta turvallisuuteen. Melko iso määrä vastaajista kokivat puolestaan, että ei ole vaikutusta tai on vain jonkin verran vaikutusta, yhteensä 30,2 %. Miehistä näin arvioi 38,1 %, vastaavasti naisista näin ajatteli vain 23,5 %. Suhtautumisero sukupuolten välillä oli tilastollisesti merkitsevä ($p=0,000$). Eri ikäryhmien välillä ei ollut tilastollisesti merkitsevää eroa suhtautumisessa seksuaaliseen ahdisteluun ja väkivaltaan. Asuinkunta ei niin ikään vaikuttanut vastaajien mielipiteeseen.

Alaikäisten juopottelulla oli melko paljon vaikutusta turvallisuuteen.

Tällä asialla arvioi olevan melko paljon tai erittäin paljon vaikutusta turvallisuuteen 58,7 % vastaajista. Toisaalta 28,8 % vastaajista kokivat, että ei ole ollenkaan vaikutusta tai on vain jonkin verran vaikutusta. Miehet arvioivat alaikäisten juopottelulla olevan keskimäärin hieman vähemmän vaikutusta turvallisuuteen kuin naiset. Tilastollisesti ero oli merkitsevä ($p=0,000$). Eniten huolissaan alaikäisten juopottelusta näyttivät olevan 56-65-vuotiaat ja yli 65-vuotiaat, vähiten puolestaan 18-25-vuotiaat. Iällä oli tilastollisesti merkitystä vastaajien mielipiteeseen ($p=0,002$). Asuinkunta puolestaan ei vaikuttanut vastaajien mielipiteeseen.

Vahingonteoilla ja ilkivallalla oli odotetusti melko paljon vaikutusta turvallisuuteen.

75,6 % vastaajista koki, että näillä tapahtumilla on melko paljon tai erittäin paljon vaikutusta turvallisuuteen. Miehet ja naiset vastasivat keskimäärin samoin. Eri ikäryhmien mielipiteissä ei myöskään ollut tilastollisesti merkitsevää eroa. Asuinkunta ei niin ikään vaikuttanut vastaajien mielipiteeseen.

Nuorison kerääntymiseen keskustoihin ja sitä seuraavaan häiriökäyttäytymiseen suhtautuminen oli vaihtelevaa.

40 % vastaajista ajatteli, että näillä asioilla ei ole ollenkaan tai on vain jonkin verran vaikutusta turvallisuuteen. Lähes täsmälleen saman verran eli 40,8 % vastaajista puolestaan koki, että on melko paljon tai erittäin paljon vaikutusta. Loput (viidesosa) vastaajat ei osanneet sanoa mielipidettään. Sukupuolella ei ollut tilastollisesti merkitystä vastaajien mielipiteeseen. Eniten huolissaan asiasta olivat 56-65-vuotiaat ja yli 65-vuotiaat, vähiten puolestaan 18-35-vuotiaat. Iällä näyttäisi olevan tilastollisesti merkitystä mielipiteeseen ($p=0,001$). Asuinkunta sen sijaan ei vaikuttanut vastaajien mielipiteeseen.

Jonkin muun turvallisuuteen vaikuttavan asian / tapahtuman mainitsi yhteensä 15 vastaajaa, lähes kaikki arvioi näillä olevan paljon vaikutusta turvallisuuteen. Tarkemmat tiedot muista vastauksista ovat liitteessä 6.

3.8 Asuinympäristön turvallisuuden säilyttämiseen/parantamiseen vaikuttava toiminta.

Kysymyksillä 10A-10F tiedusteltiin, millainen vaikutus esitetyllä poliisin toiminnalla on vastaajien asuinympäristön turvallisuuden säilyttämiseen /parantamiseen (poliisi valvoo liikennettä ja rankaisee rikkomuksiin syyllistyneitä, poliisi selvittää mahdollisimman paljon omaisuusrikoksia, poliisi kuljettaa häiritsevät juopot putkaan, poliisi on paljon näkyvissä ja puuttuu tehokkaasti häiriötekijöihin, poliisi lisää yhteistyötä muiden viranomaisten kanssa, poliisi antaa laillisuuskasvatusta kouluissa).

Vastausvaihtoehdot olivat samat kuin kysymyksissä 9A-9J. Ryhmien välisiä eroja tutkittiin edelleen varianssianalyysin avulla.

Poliisin liikenteen valvonnalla ja rikkomuksista rankaisemisella oli melko paljon vaikutusta turvallisuuden säilyttämiseen/parantamiseen.

69,1 %:lle vastaajista ko. väittämällä oli melko paljon tai erittäin paljon vaikutusta. 25,2 % arvioi, että tällä ei ole vaikutusta ollenkaan tai on vain jonkin verran vaikutusta. Eri sukupuolten mielipide-eroilla oli tilastollista merkitystä ($p=0,044$). Naiset arvioivat poliisin suorittamalla liikenteen valvonnalla ja rikkomuksista rankaisemisella olevan hieman enemmän vaikutusta kuin vastaavasti miehet. Eniten näillä tapahtumilla arvioi olevan vaikutusta 36-45 -vuotiaat ja vähiten 18-25 -vuotiaat vastaajat. Mielipide-ero eri ikäryhmien välillä oli tilastollisestikin merkitsevä ($p=0,019$). Asuinkunnalla sen sijaan ei ollut vaikutusta mielipiteeseen.

Omaisuusrikosten selvittämisellä koettiin olevan melko paljon vaikutusta turvallisuuteen.

70,9 % vastaajista arvioi, että tällä toiminnalla on melko paljon tai erittäin paljon vaikutusta asuin ympäristön turvallisuuteen. 16,6 %:lle vastaajista tällä ei ollut ollenkaan tai oli vain jonkin verran vaikutusta. Miesten ja naisten vastauksilla ei ollut tilastollisesti merkitsevää eroa. Vähiten vaikutusta tässä kysymyksessä esitetyllä toiminnalla koki olevan 18-25 -vuotiaat vastaajat ja eniten vastaavasti 36-45 -vuotiaat. Eri ikäryhmien mielipide ero oli tilastollisesti merkitsevä ($p=0,014$). Myös asuinkunnalla oli tilastollisesti merkitystä ($p=0,041$) arvioitaessa omaisuusrikosten selvittämisen vaikutusta turvallisuuteen. Mänttäläiset arvioivat vaikutuksen suurimmaksi ja Vilppulalaiset pienimmäksi.

Häiritsevien juopuneiden kuljettamiseen putkaan suhtauduttiin vaihtelevasti.

55,6 % vastaajista koki, että kyseisellä tapahtumalla on melko paljon tai erittäin paljon vaikutusta asuin ympäristön turvallisuuteen. Noin kolmasosa vastaajista arvioi, että ei ole ollenkaan tai on vain jonkin verran vaikutusta. 12,5 % ei osannut sanoa mielipidettään. Naiset kokivat, että ko. poliisin toiminnalla on hieman enemmän vaikutusta kuin vastaavasti miehet arvioivat. Erolla oli tilastollisesti merkitystä ($p=0,010$). Eri ikäryhmien mielipiteillä ei ollut tilastollisesti merkitsevää eroa.

Poliisin näkyvyydellä ja tehokkaalla puuttumisella häiriötekijöihin koettiin odotetusti olevan melko paljon vaikutusta asuinympäristön turvallisuuteen. Enemmistö 74,3% vastaajista arvioi, että tällä toiminnalla on melko paljon tai erittäin paljon vaikutusta turvallisuuteen. 17,6 % vastaajista kokivat, ettei poliisin näkyvyydellä ole ollenkaan tai on vain jonkin verran vaikutusta. Sekä miesten että naisten suhtautumisessa asiaan ei ollut tilastollisesti merkitsevää eroa. Eri ikäryhmien mielipiteillä puolestaan oli havaittavissa tilastollisesti merkitsevä ero ($p=0,006$). Vähiten vaikutusta poliisin näkyvyydellä ja tehokkaalla puuttumisella häiriötekijöihin koki olevan 18-25 -vuotiaat ja eniten taas 36-45 -vuotiaat vastaajat. Asuinkunnalla oli myös tilastollisesti merkitystä suhtautumisessa poliisin näkyvyyteen ja häiriötekijöihin puuttumiseen ($p=0,025$). Odotetusti määntäläiset arvioivat asian merkityksellisemmäksi kuin vilppulalaiset ja kuorevesiläiset.

Poliisin yhteistyön lisäämisellä muiden viranomaisten kanssa koettiin niinikään olevan melko paljon vaikutusta asuinympäristön turvallisuuteen. 73,9 % vastaajista arvioi, että yhteistyöllä on melko paljon tai erittäin paljon vaikutusta turvallisuuteen. 12,9 %:lle tällä ei ollut mitään merkitystä tai oli vain jonkin verran. Sekä miehet että naiset kokivat tämän poliisin toiminnan keskimäärin yhtä tärkeäksi. Myöskään eri ikäryhmien mielipiteiden välillä tai asuinkunnalla ei ollut tilastollisesti merkitsevää eroa suhtautumisessa kysymyksessä esitettyyn poliisin toimintaan.

Poliisin antamalla laillisuuskasvatuksella kouluissa koettiin olevan melko paljon vaikutusta asuinympäristön turvallisuuteen. 73,9 % vastaajista arvioi, että on melko paljon tai erittäin paljon vaikutusta asuinympäristön turvallisuuden säilyttämiseen /parantamiseen. 16,7 % vastaajista kokivat, että ei ole ollenkaan tai on vain jonkin verran vaikutusta. Sukupuolten mielipiteiden välillä ei ollut tilastollisesti merkitsevää eroa, sen sijaan eri ikäryhmien vastauksilla oli ($p=0,000$). Nuoret 18-25 -vuotiaat vastasivat keskimäärin ”en osaa sanoa” kun taas heitä vanhemmat vastaajat ”melko paljon”. Asuinkunta ei vaikuttanut suhtautumiseen tähän poliisin toimintaan.

3.5 Poliisin voimavarat

Poliisin voimavarat ovat rajalliset. Vastaajilta tiedusteltiin, mihin seuraavassa esitetyistä asioista tulisi ennen kaikkea keskittyä. He arvioivat viisi tärkeintä kohdetta siten, että tärkein = 1., toiseksi tärkein 2. jne. Khiin neliö –testillä tutkittiin, onko sukupuolella ja kunnalla tilastollista merkitystä mielipiteeseen.

Tärkeimmäksi koettiin pahoinpitelyiden ja henkirikosten selvittäminen.

Vastaajista noin puolet eli 50,4 % (n=401) arvioi tärkeimmäksi poliisin voimavarojen keskittämisen kohteeksi pahoinpitelyiden ja henkirikosten selvittämisen. Miesten ja naisten mielipiteet eivät poikenneet juurikaan toisistaan. Myöskään asuinkunnalla ei ollut tilastollista merkitystä mielipiteeseen. Tärkeimmäksi pahoinpitelyiden ja henkirikosten selvittämisen arvostaneista noin kolmannes oli 46-55 -vuotiaita ja vähiten oli yli 65 -vuotiaita eli 5 % vastanneista.

Toiseksi tärkeimmäksi koettiin rattijuoppojen kiinnisaaminen.

Noin neljäsosa eli 25,3 % vastaajista (n=400) arvioivat rattijuoppojen kiinnisaamisen toiseksi tärkeimmäksi. Toisaalta lähes saman verran eli 24,3 % vastanneista arvioi huumausainerikosten selvittämisen yhtä tärkeäksi. Rattijuoppojen kiinnisaamisen toiseksi tärkeimmäksi arvostaneista naisia oli 59,4 % ja miehiä 40,6 %. Miesten ja naisten mielipiteillä ei ollut tilastollisesti merkitsevää eroa. Asuinkunta puolestaan vaikutti mielipiteeseen tilastollisesti merkitsevästi (p=0,045). Suurin osa määntäläisistä ja vilppulalaisista olivat asettaneet rattijuoppojen kiinnisaamisen toiseksi tärkeimmäksi, kuorevesiläiset vasta kolmanneksi. Enemmistö näin vastanneista oli 36-55 -vuotiaita, heidän osuutensa oli noin puolet eli 50,5 %. Yli 65 -vuotiaiden osuus oli pienin 4,0 %.

Kolmanneksi tärkeimmäksi voimavarojen keskittämisen kohteeksi koettiin huumausainerikosten selvittäminen.

Noin viidesosa eli 21,3 % vastanneista koki huumausainerikosten selvittämisen kolmanneksi tärkeimmäksi. Suurin osa näin arvostaneista vastaajista oli naisia eli 58,8 % ja miehiä oli 41,2 %. Miesten ja naisten mielipide-ero ei ollut kuitenkaan tilastollisesti merkitsevä. Asuinkunta näytti

puolestaan vaikuttavan mielipiteeseen, erolla oli tilastollisesti merkitystä ($p=0,010$). Kuorevesiläiset asettivat huumausainerikosten selvityksen toiseksi ja rattijuoppojen kiinnisaamisen kolmanneksi. Mänttäläiset ja vilppulalaiset arvioivat huumausainerikosten selvittämisen kolmanneksi tärkeimmäksi. Noin kolmasosa huumausainerikosten selvittämisen kolmanneksi tärkeimmäksi arvioineista vastaajista oli 46-55 -vuotiaita ja vähiten oli yli 65 -vuotiaita eli 9,4 % vastaajista.

Liikenteen valvonta ja omaisuusrikosten selvittäminen vuorottelivat neljännellä ja viidennellä sijalla vastaajien mielipiteissä.

67 vastaajaa ($n=402$) koki, että liikenteen valvonta on neljänneksi tärkein poliisin voimavarojen keskittämisen kohde.

Kuitenkin lähes yhtä monet eli 63 vastaajaa arvioi puolestaan omaisuusrikosten selvittämisen neljänneksi.

Miesten ja naisten mielipiteet liikenteen valvonnan tärkeydestä eivät eronneet merkitsevästi, sen sijaan asuinkunnalla oli jonkin verran vaikutusta mielipiteeseen sen tärkeydestä ($p=0,035$). Mänttäläisistä 41,6 % ja vilppulalaisista 33,8 % arvioi sen 4. tärkeimmäksi. Kuorevesiläisistä enemmistö eli 55,6 % asetti liikenteen valvonnan viidenneksi.

Miesten ja naisten mielipiteet omaisuusrikosten tärkeydestä eivät eronneet tilastollisesti merkitsevästi. Asuinkunta ei myöskään vaikuttanut mielipiteeseen omaisuusrikosten merkitystä arvioitaessa.

Viidennellä sijalla vuorottelivat samat asiat, samassa järjestyksessä. Liikenteenvalvonnan arvosti 16,6 % ($n=397$) vastaajista viidenneksi tärkeimmäksi, omaisuusrikoksista ajatteli samalla tavalla 15,6 % vastaajista. Näin vastanneista noin kolmasosa oli 46–55-vuotiaita ja vähiten oli 18-25- ja yli 65-vuotiaita vastaajia, molempia noin 10 %.

Jonkin muun poliisin voimavarojen keskittämisen kohteen nimesi yhteensä kuusi vastaajaa. Tarkemmin nämä muut kohteet ovat liitteessä 6.

3.9 Poliisin saapumisnopeus tapahtumapaikalle

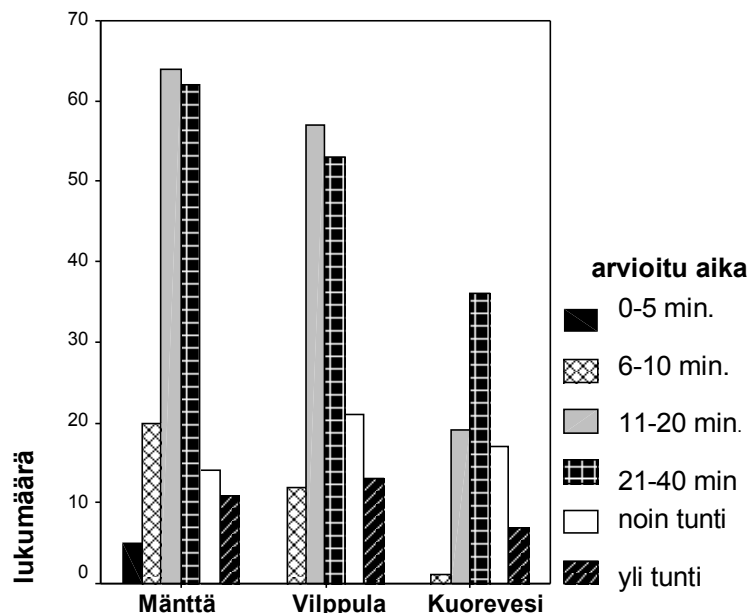
Kysymyksellä 12. tiedusteltiin vastaajien arviota siitä, kuinka nopeasti he arvelevat poliisin saapuvan tapahtumapaikalle kiireellisissä hälytystehtävissä.

Saapumisajat luokiteltiin seuraavasti:

1	0 - 5 min.	4	21 - 40 min.
2	6 -10 min.	5	noin tunnissa
3	11 - 20 min.	6	yli tunnissa.

Reilu kolmannes (36,8 %) kysymykseen vastanneista (n=413) arvioi saapumisajaksi 21 - 40 minuuttia. Lähes yhtä monet eli 33,9 % arvioi aikaa kuluvan 11 - 20 minuuttia. Noin tunnin tai yli uskoi saapumisen kestävän viidesosa vastaajista. Alle 10 minuuttia poliisin paikalle tulon arveli kestävän vastaajista 9,2 %.

Vastaajan asuinkunnalla oli odotetusti vaikutusta arvioituun saapumisnopeuteen. Alle kymmeneksi minuutiksi saapumisen arvioineet vastaajat ovat suurin osa, 65,8 % Mäntästä, Vilppulasta 31,5 % ja Kuorevedeltä vain yksi vastaaja. Mänttäläisistä reilu kolmannes arvioi kuitenkin saapumisajaksi 11-20 minuuttia, toisaalta lähes saman verran heistä uskoi poliisin paikalle tulon kestävän 21-40 minuuttia. Lähes samoin jakautuivat arvioidun ajan suhteen myös vilppulalaisten mielipiteet. Kuorevesiläisistä 45,0 % uskoi saapumisen kestävän 21-40 minuuttia.

Kuvio 3. Poliisin saapumisaika tapahtumapaikalle

3.10 Ilmoituksesta luopuminen

Kysymyksellä 13. selvitettiin vastaajien rikollisesta tapahtumasta ilmoittamisesta luopumisen syytä, he ympyröivät sopivimmaksi katsomansa väittämän. Vastausten riippuvuutta sukupuolen kanssa tutkittiin khiin neliö –testin avulla.

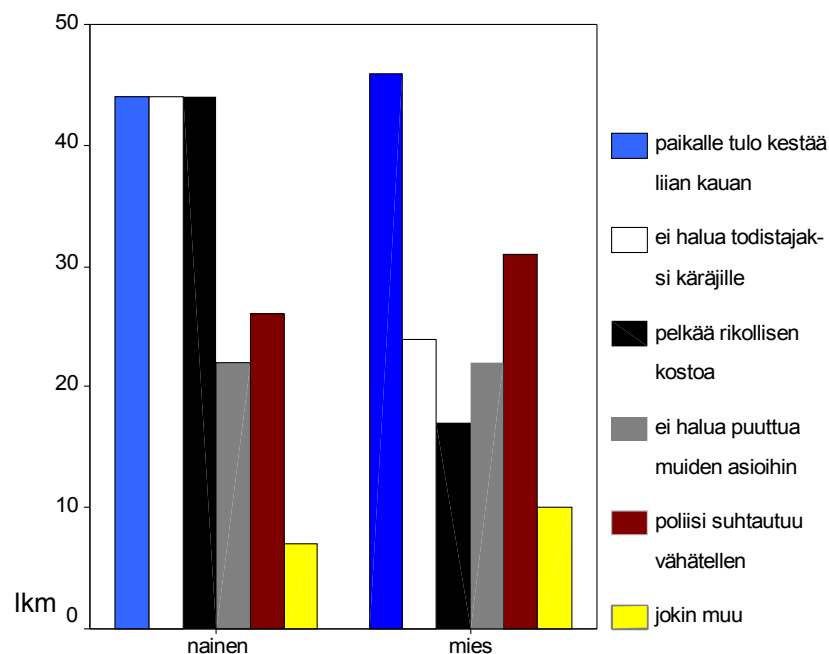
Vastausvaihtoehdot olivat seuraavat:

1	poliisin paikalle tulo kestää liian kauan
2	ette halua todistajaksi käräjille
3	pelkääte rikollisen kostoja
4	ette halua puuttua muiden asioihin
5	arvelette, että poliisi suhtautuu asiaan vähätellen
6	jokin muu syy, mikä?

Suurin osa vastaajista eli 26,7 % luopui ilmoittamisesta, koska paikalle tulo kestää liian kauan. Viidesosa luopui syystä, että ei halua todistajaksi käräjille. Lähes saman verran eli 18,1 % vastaajista pelkää rikollisen kostoja. 16,9 % uskoi, että poliisi suhtautuu asiaan vähätellen. Vastaajista

13,1 % ei halunnut puuttua muiden asioihin. Naisten ja miesten mielipideero oli tilastollisesti merkitsevä ($p=0,011$). Suurin ero näytti olevan vastattaessa ilmoituksesta luopumisen syyksi ”pelkää rikollisen kostoa”. Naisista 23,5 % luopuisi ilmoittamasta tästä syystä, kun taas miehistä vain 11,3 %. Saman verran naisista eli 23,5 % jättäisi ilmoittamasta syystä, että ei halua todistajaksi käräjille, kun miesten vastaava osuus oli 16,0 %. Muiden väittämien kohdalla ei ollut merkitsevää eroa eri sukupuolten vastausten välillä.

Jonkin muun syyn ilmoitti 17 eli 5 % kysymykseen vastanneista. Muut syyt ovat liitteessä 6.

Kuvio 4. Ilmoittamisesta luopuminen

4 YHTEENVETO

Jokin kysymysoiossa seitsemän listaamistamme rikoksista (ajoneuvo tai muuta omaisuutta varastettu, muuta omaisuutta vahingoitettu, ajoneuvosta varastettu jotain, murto kesäasuntoon tai kotiin, väkivallan kohteeksi joutuminen tai väkivallalla uhkailu, raiskaus tai muu seksuaalirikos, rattijuopon aiheuttama liikennerikos, perheväkivallan kohteeksi joutuminen) oli tapahtunut viimeisen kolmen vuoden aikana keskimäärin 2,8 %:lle eli noin kahdelletoista kyselyyn vastanneista (n=417). Useimmiten kyseessä oli rikos, jolloin muuta omaisuutta kuin ajoneuvo oli varastettu tai vahingoitettu. Heidän prosentuaalinen osuus kaikista kyselyyn vastanneista oli 12,9 % (44 henkilöä). Lukumääräisesti siis melko harva KVM-alueen asukas oli joutunut rikoksen kohteeksi viimeisen kolmen vuoden aikana. Tästä voimme päätellä, että alue on varsin turvallista asua ja elää. Toisaalta on mahdollista, että vastausprosentti jäi näin pieneksi, koska ihmiset kokivat kysymykset kovin henkilökohtaisiksi ja eivät siksi halua antaa näitä tietoja tutkijalle.

Poliisin kanssa tekemisissä viimeisen kolmen vuoden aikana oli ollut noin 12 % eli noin 50 henkilöä kyselyyn vastanneista (n=417). Tilanteet, joissa vastaajat eniten olivat olleet tekemisissä poliisin kanssa olivat: lupahallinnon asiakkaana, liikennevalvonnan, -onnettomuuden tai -rikkomuksen yhteydessä, mutta myös sivullisena seuranneet poliisin toimintaa tai saanut poliisilta apua ja neuvoja. Poliisilta saamaansa palveluun vastaajat olivat tyytyväisiä kaikissa näissä tilanteissa.

Kaikki kysymyksissä 9A-9J esitetyt tapahtumat (ajoneuvovarkaudet, asunto- ja kesämökkimurrot, rattijuopumukset ja huumaantuneena ajamiset, huumeiden käyttö ja myynti, pahoinpitelyrikokset, seksuaalinen ahdistelu tai seksuaalirikokset, alaikäisten juopottelu, vahingonteot ja ilkivalta, nuorison kerääntyminen keskustoihin ja siihen liittyvä häiriökäyttäytyminen) koettiin merkittäviksi turvallisuuteen vaikuttaviksi tekijöiksi. Keskimäärin yli puolet eli n. 65 % kysymyksiin vastanneista arvioi

esitetyillä tapahtumilla olevan melko paljon tai erittäin paljon vaikutusta turvallisuuteen. Rattijuopumuksilla ja huumaantuneena ajamisella koettiin eniten olevan vaikutusta turvallisuuteen. Myös huumeiden käyttö ja myynti, pahoinpitely- ja henkirikokset sekä vahingonteko ja ilkivalta koettiin merkityksellisiksi. Naiset olivat huolissaan rattijuopumuksista, pahoinpitelyrikoksista, seksuaalisesta ahdistelusta ja väkivallasta sekä alaikäisten juopottelusta hieman miehiä enemmän. Eri ikäryhmien suhtautuminen oli kaikkien väittämien kohdalla lähes samanlaista. Jonkinlaista eroa oli havaittavissa ainoastaan arvioitaessa alaikäisten juopottelun ja nuorison häiriökäyttäytymisen vaikutusta turvallisuuteen. Eniten huolissaan olivat yli 55-vuotiaat, ja vähiten itse nuoret eli 18-35-vuotiaat.

Kysymysosioissa 10. esitetyt asuinympäristön turvallisuuden säilyttämiseen / parantamiseen vaikuttavat tapahtumat (poliisin liikenteen valvonta, omaisuusrikosten selvitys, häiritsevien juoppojen putkaan kuljetus, poliisin näkyvyys, poliisin yhteistyö muiden viranomaisten kanssa, poliisin antama laillisuuskasvatus kouluissa) koettiin kaikki merkityksellisiksi. Kaksi kolmasosaa eli 70 % vastaajista arvioi, että esitetyillä tapahtumilla on joko melko paljon tai erittäin paljon vaikutusta nykyisen turvallisuuden säilyttämiseen tai sen parantamiseen. Vastauksista käy ilmi, että merkityksellisimmiksi poliisin toiminnoiksi koettiin poliisin yhteistyön lisääminen muiden viranomaisten kanssa, poliisi on näkyvässä ja puuttuu tehokkaasti häiriötekijöihin sekä antaa laillisuuskasvatusta kouluissa.

Naisten ja miesten suhtautumisessa esitettyihin toimintamuotoihin oli jonkin verran eroa. Naiset pitivät hieman miehiä tärkeämpinä poliisin suorittamaa liikenteen valvontaa ja rikkomuksista rankaisemista sekä häiritsevien juopuneiden kuljettamista putkaan. Eri ikäryhmien mielipiteet poikkesivat enemmän oikeastaan vain arvioitaessa poliisin liikenteenvalvonnan, omaisuusrikosten selvittämisen, poliisin näkyvyyden ja poliisin kouluissa antaman laillisuuskasvatuksen merkitystä turvallisuuteen. Eniten näillä neljällä toimintamuodolla arvioi olevan merkitystä 36-45-vuotiaat ja vähiten puolestaan 18-25-vuotiaat. Nämä nuoret aikuiset tosin turvautuivat herkemmin vastausvaihtoehtoon ”en osaa sanoa”. Riippumatta asuinkunnasta vastaukset noudattivat lähes samaa linjaa, ainoastaan

suhtautumisessa omaisuusrikosten selvittämiseen ja poliisin näkyvyyden merkitykseen oli havaittavissa eri kuntalaisilla jonkin verran eroa. Mänttäläiset kokivat nämä edellä mainitsemaamme kaksi asiaa hieman vilppulalaisia ja kuorevesiläisiä merkityksellisemmiksi.

Kolme tärkeintä poliisin rajallisten voimavarojen keskittämisen kohdetta vastaajien mielestä olivat pahoinpitelyiden ja henkirikosten selvittäminen, rattijuoppojen kiinnisaaminen, huumausainerikosten selvittäminen, tässä järjestyksessä. Neljännellä ja viidennellä sijalla mielipiteissä vuorottelivat liikenteen valvonta ja omaisuusrikosten selvittäminen. Sukupuolten väliset mielipide-erot eivät olleet merkittävät. Riippumatta asuinkunnasta mielipiteet jakoutuivat suunnilleen samoin, ainoastaan arvioitaessa rattijuoppojen kiinnisaamisen, huumausainerikosten selvittämisen ja liikenteen valvonnan tärkeyttä, jonkinlainen ero oli havaittavissa kuntalaisten arvostuksissa. Kuorevesiläiset arvostivat rattijuoppojen kiinnisaamisen kolmanneksi ja huumausainerikosten selvittämisen toiseksi eli päinvastoin kuin mänttäläiset ja vilppulalaiset. Liikenteen valvonta oli Mäntässä ja Vilppulassa asetettu neljänneksi ja Kuorevedellä viidenneksi.

Enemmistö vastaajista arveli poliisin saapuvan tapahtumapaikalle kiireellisissä hälytystehtävissä 21-40 minuutissa. Kunnalla oli odotetusti vaikutusta arvioon saapumisajaksi. Mäntässä mielipiteet jakoutuivat siten, että enemmistö uskoi saapumisen kestävän 11-20 minuuttia, mutta reilu kolmannes arvioi sen kestävän 21-40 minuuttia. Lähes samoin ajateltiin Vilppulassa. Kuorevesiläisten selvä enemmistö uskoi poliisin tapahtumapaikalle tulon kestävän 21-40 minuuttia.

Kolme vahvinta vastaajien rikoksesta ilmoittamasta luopumisen syytä olivat: 1. paikalle tulo kestää liian kauan, 2. vastaaja ei halua todistajaksi käräjille, 3. pelätään rikollisen kostoja. Miesten ja naisten mielipiteet jakaantuivat lähes samalla tavalla. Naiset luopuivat kuitenkin miehiä useammin ilmoittamasta syistä, että he pelkäävät rikollisen kostoja tai eivät halua todistajaksi käräjille.

Vastaajien esittämistä poliisitoimintaa koskevista kehittämisideoista nousi esille ennen kaikkea toivomus poliisin näkyvyyden lisäämisestä ja sitä

myöden tehokkaammasta valvonnasta. Poliisin henkilöresursseja ja toimivaltaa toivottiin myös lisättävän.

5 POHDINTA

Aineiston keruu sujui mielestämme suhteellisen hyvin ja kyselylomake oli toimiva ratkaisu. Kyselylomake tavoitti ihmiset, koska vastausprosentti (37,9 %) oli kirjekyselyksi hyvä.

Tutkimusongelman ja kysyttävien asioiden rajausta helpotti osaltamme se, että saimme poliisilta täsmällistä tietoa hankkeilla olevasta paikallisesta turvallisuussuunnitelmasta ja sen osa-alueista, joihin meidänkin tutkimuksemme osittain liittyy. Kysymysten muotoiluun olisimme voineet ehkä paneutua hieman paremmin, lähinnä vastausten analysoinnin helpottamiseksi.

Tutkimuksen luotettavuus oli hyvä, koska kysely kohdistui KMV-alueen asukkaisiin ja otoskoko oli suuri. Tulosten luotettavuus riippuu vastaajien aktiivisuudesta ja rehellisyydestä sekä kuinka yksinkertaisesti ja mielenkiintoisesti kysymykset on osattu esittää. Koimme tutkimuksen aiheen erittäin mielenkiintoiseksi ja haastavaksi.

Tutkimustulokset eivät tuoneet esille varsinaisesti mitään yllättäviä asenteita tai mielipiteitä. Vastaajat olivat kautta linjan tyytyväisiä poliisin toimintaan ja palveluihin. Eniten asukkaita KMV-alueella huolestuttivat samat asiat, jotka ovat pinnalla yhteiskunnallisissa keskusteluissa ja mediassa myös koko Suomessa. Näitä asioita ovat pahoinpitely- ja henkirikokset, rattijuopumukset ja huumeisiin liittyvä rikollinen toiminta.

Asuinympäristönsä nykyisen turvallisuustilanteen säilyttämiseksi tai sen parantamiseksi vastaajat kokivat merkitykselliseksi poliisin toiminnaksi epäkohtiin puuttumisen jo ennen kuin niistä on muodostunut varsinaisia ongelmia. Näitä ovat heidän mielestään näkyvyyden lisääminen ja siten tehokas puuttuminen häiriötekijöihin,

poliisin yhteistyö muiden viranomaisten kanssa sekä laillisuuskasvatus kouluissa.

Ennaltaehkäisevä työ ei kuitenkaan pelkästään riitä. Rikoksia ja rikkomuksia tapahtuu tästä huolimatta. Poliisin voimavarat ovat nykyään varsin rajalliset ja siten on mietittävä tarkasti, mihin nämä vähäiset resurssit olisi keskitettävä. Monet meistä kansalaisista ovat tottuneet näkemään poliisin ennen kaikkea liikenteen valvojana. Vastaajien mielipiteissä poliisilla on kuitenkin myös paljon tärkeämpiäkin tehtäviä. Näitä ovat ennen kaikkea pahoinpitelyiden ja henkirikosten selvittäminen, rattijuoppojen kiinnisaaminen, huumausainerikosten selvittäminen. Toisin sanoen ne samat asiat, joista oltiin myös eniten huolissaan.

KMV-alue on varsin laaja alue poliisin toiminnan tehokkuutta ja vähäisiä voimavaroja ajatellen. Suuri osa vastaajista jättäisikin ilmoittamasta rikoksesta, koska poliisin paikalle tulo kestää niin kauan. Pitkät etäisyydet synnyttävät ongelmia, joille on varmasti vaikea keksiä selkeää ratkaisua.

Opimme opinnäytetyötä tehdessämme monia asioita kyselylomakkeen laatimisesta, vastauksien analysoinnista ja yleensäkin laajempien asiakokonaisuuksien hallinnasta. Myös tiimi-työn hyödyt ja ongelmat tulivat selkeästi esille. Olemme myös erittäin tyytyväisiä poliisin auttamis- ja yhteistyöhalukkuuteen. Meille annettiin vapaat kädet alusta alkaen työn suhteen ja saimme tuntea olevamme mukana tärkeän asian edistämässä.

LIITTEET

LIITE 1	Kyselylomake saatteineen
LIITE 2	Lasten ikäjakauma kunnittain
LIITE 3	Työssä käyvien ammatit

LIITE 4

Poliisin voimavarat

LIITE 5

Avoimet kehitysideat

LIITE 6

Muut kohdat / vastaukset

**Pirkanmaan ammattikorkeakoulu
Mäntän toimipiste**

LIITE 1

Arvoisa KMV –alueen turvallisuustutkimuksen vastaanottaja

Oheinen tutkimus tehdään Pirkanmaan ammattikorkeakoulun Mäntän toimipisteen markkinoinnin opiskelijoiden Virpi Kuuselan, Tiina Laurikaisen ja Anne Mäkisen opinnäytetyönä.

Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää alueen asukkaiden mielipiteitä yleisestä turvallisuudesta, liikennejärjestelyistä sekä paikallisen poliisin näkyvyydestä ja poliisin toiminnan tehokkuudesta, sekä näiden kaikkien kehitysvaihtoehtoja tällä alueella. Tutkimuksen tuloksia käytetään turvallisuusasioiden kehittämistyössä.

Toiveenamme on, että itsenne ja yhteiseksi hyödyksemme vastaisitte huolellisesti oheiseen kyselyyn. Vastaukset kerättyämme, tiedot siirretään atk –käsittelyyn. Tämän jälkeen kyselylomakkeet hävitetään, joten antamanne tiedot käsitellään luottamuksellisina ja vain tätä tutkimusta varten.

Vastausten toivomme olevan perillä tiistaina 18.4.2000 mennessä. Ohessa on mukana vastauskirjekuori, jossa on postimaksu maksettu.

Terveisin

Virpi Kuusela Tiina Laurikainen Anne Mäkinen

KMV –ALUEEN TURVALLISUUSTUTKIMUS

Ympyröikää oikeaksi katsomanne vaihtoehto

1. Vastaaja 1 nainen 2 mies
2. Ikä_____v.
3. Asuinkunta 1 Mänttä 2 Vilppula 3 Kuorevesi
4. Siviilisäätö 1 naimisissa 2 avoliitossa 3 naimaton
4 eronnut 5 leski
5. Lasten syntymävuodet_____
6. Ammatti 1 koul./opisk. 2 työtön 3 eläkeläinen
4 työelämässä, ammatti_____

7. Onko Teille tapahtunut kolmen viimeisen vuoden aikana jokin seuraavista rikoksista?

		Kuinka monta kertaa (luku)	KMV-alueella (rasti)	muualla (rasti)
A.	ajoneuvonne on varastettu	()	()	()
B.	ajoneuvostanne on varastettu jokin	()	()	()
C.	muuta omaisuuttanne on varastettu	()	()	()
D.	muuta omaisuuttanne on vahingoitettu	()	()	()
E.	murto kotiin tai kesäasuntoon	()	()	()
F.	väkivallan kohteeksi joutuminen tai väkivallalla uhkailu	()	()	()
G.	raiskaus tai muu seksuaalirikos	()	()	()
H.	rattijuopon aiheuttama liikennerikos	()	()	()
I.	perheväkivallan kohteeksi joutuminen	()	()	()
J.	jokin muu, mikä? _____	()	()	()

8. Oletteko olleet paikkakuntanne poliisin kanssa tekemisissä viimeisen kolmen vuoden aikana? Jos olette, arvioikaan saamanne palvelua asteikolla: (1=erittäin tyytymätön, 2=melko tyytymätön, 3=en osaa sanoa, 4=melko tyytyväinen, 5=erittäin tyytyväinen)

		erittäin tyytymätön			erittäin tyytyväinen	
A.	rikoksen uhrina	1	2	3	4	5
B.	todistajana tai silminnäkijänä	1	2	3	4	5
C.	epäilty rikoksista	1	2	3	4	5
D.	liikennevalvonnan, -rikkomuksen tai onnettomuuden yhteydessä		1	2	3	4
	5					
E.	saanut poliisilta apua tai neuvoja		1	2	3	4
	5					
F.	olen sivullisena seurannut poliisin toimintaa		1	2	3	4
	5					

G.	lupahallinnon asiakkaana	1	2	3	4	5
H.	jokin muu tapaus, mikä?	1	2	3	4	5

9. Miten merkittäväksi turvallisuuteenne vaikuttavaksi tekijäksi koette seuraavassa luettelossa luettelossa esitetyt tapahtumat? (1=ei vaikutusta, 2=jonkin verran vaikutusta, 3=en osaa sanoa, 4=melko paljon vaikutusta, 5=erittäin paljon vaikutusta)

A.	ajoneuvo varkaudet ja luvattomat käyttöönotot	1	2	3	4	5
B.	asunto- ja kesämökkimurrot	1	2	3	4	5
C.	rattijuopumukset ja huumaantuneena ajamiset		1	2	3	4
D.	huumeiden käyttö ja myynti		1	2	3	4
E.	pahoinpitelyt		1	2	3	4
F.	seksuaalinen ahdistelu tai seksuaalirikokset		1	2	3	4
G.	alaikäisten juopottelu		1	2	3	4
H.	vahingonteot ja ilkivalta		1	2	3	4
I.	nuorison kerääntyminen keskustoihin ja siitä aiheutuva häiriökäyttäytyminen		1	2	3	4
J.	muu, mikä? _____		1	2	3	4

10. Arvioikaa seuraavia väittämiä, millainen vaikutus niissä esitetyillä toiminnalla on asuinympäristönne turvallisuuden säilyttämiseen/parantamiseen. (1=ei vaikutusta, 2=jonkin verran vaikutusta, 3=en osaa sanoa, 4=melko paljon vaikutusta, 5=erittäin paljon vaikutusta)

A.	poliisi valvoo liikennettä ja rankaisee rikkomuksiin syyllistyneitä	1	2	3	4	5
B.	poliisi selvittää mahdollisimman paljon omaisuusrikoksia	1	2	3	4	5
C.	poliisi kuljettaa häiritsevät juopot poliisiasemalle putkaan	1	2	3	4	5
D.	poliisi on paljon näkyvässä ja	1	2	3	4	5

puuttuu tehokkaasti kaikkiin
häiriötekijöihin (mm. ilkivalta)

E.	poliisi lisää yhteistyötä muiden viranomaisten kanssa (esim. projektit koulujen kanssa)	1	2	3	4	5
F.	poliisi antaa laillisuuskasvatusta kouluissa	1	2	3	4	5

11. Poliisin voimavarat ovat rajalliset. Mihin seuraavista asioista tulisi ennen kaikkea keskittyä? (merkitse mielestäsi viisi tärkeintä siten, että tärkein=1, toiseksi tärkein=2 jne.)

A.	rattijuoppojen kiinnisaaminen	()
B.	pahoinpitelyiden ja henkirikosten selvittäminen	()
C.	omaisuusrikosten selvittäminen	()
D.	talousrikosten selvittäminen	()
E.	huumausainerikosten selvittäminen	()
F.	liikenteen valvonta	()
G.	juopuneiden kuljettaminen putkaan	()
H.	alaikäisten juopottelun ehkäiseminen	()
I.	ennalta ehkäisevän valistustyön tekeminen	()
J.	rikoksista tiedottaminen	()
K.	muu, mikä? _____	()

12. Kuinka nopeasti arvelette poliisin saapuvan tapahtumapaikalle kiireellisissä hälytystehtävissä? Ympyröikää valitsemanne vaihtoehto.

1	0-5 min.	2	6-10 min.	3	11-20 min
4	21-40 min.	5	noin tunnissa	6	yli tunnissa

13. Jos luovutte ilmoittamasta rikollisesta tapahtumasta poliisille, teettekö sen seuraavista syistä? Ympyröikää sopiva vaihtoehto.

1.	poliisin paikalle tulo kestää liian kauan
2.	ette halua todistajaksi käräjille
3.	pelkäätte rikollisen kosta
4.	ette halua puuttua muiden asioihin
5.	arvelette, että poliisi suhtautuu asiaan vähätellen
6.	jokin muu syy, mikä? _____

Työssä käyvien vastaajien ammatteja tarkemmin

- **teollisuus – 46 vastaajaa**
- **esimies / työnjohtaja – 11 vastaajaa**
- **yrittäjä – 22 vastaajaa**
- **toimistotyöntekijä – 28 vastaajaa**
- **muu kaupallinen ala – 11 vastaajaa**
- **kotitalous- ja siivousala – 10 vastaajaa**
- **opetusala – 10 vastaajaa**
- **hoitoala – 20 vastaajaa**
- **emäntä / maanviljelijä / kotiäiti – 10 vastaajaa**
- **auton- / koneenkuljettaja – 9 vastaajaa**
- **kirvesmies / sahuri / puuseppä / metsuri – 7 vastaajaa**
- **lämmittäjä – 2 vastaajaa**
- **parturi / kampaaja – 3 vastaajaa**
- **armeijalla töissä – 3 vastaajaa**
- **maalari – 2 vastaajaa**
- **vartija – 1 vastaaja**
- **ompeleija – 1 vastaaja**
- **farmaseutti – 1 vastaaja**
- **tarkastaja – 1 vastaaja**
- **kaupungin työntekijä – 1 vastaaja**
- **laitosapulainen – 1 vastaaja**
- **arkkitehti – 1 vastaaja**

Tärkein voimavarojen keskittämisen kohde = 1

Poliisin toiminta		lkm	%		
rattijuoppojen kiinnisaaminen	RATTIJUO	85	21,2		
pahoinpitelyiden ja henkirikosten selvit	PAHOIN	202	50,4		
omaisuusrikosten selvitys	OMAISUUS	8	2,0		
talousrikosten selvitys	TALOUS	5	1,2		
huumausainerikosten selvitys	HUUMAUS	48	12,0		
liikenteen valvonta	LIIKENNE	15	3,7		
juopuneiden kuljetus putkaan	JUOPU	1	2		
alaikäisten juopottelun ehkäiseminen	ALAIK	14	3,5		
ennaltaehkäisevä valistustyö	ENNALTA	21	5,2		
rikoksista tiedottaminen	RIKOKSET	2	5		
		-----	-----		
	Yhteensä			401	100,0

2. tärkein voimavarojen keskittämisen kohde = 2

Poliisin toiminta		lkm	%		
rattijuoppojen kiinnisaaminen	RATTIJUO	101	25,3		
pahoinpitelyiden ja henkirikosten selvit	PAHOIN	67	16,8		
omaisuusrikosten selvitys	OMAISUUS	49	12,3		
talousrikosten selvitys	TALOUS	20	5,0		
huumausainerikosten selvitys	HUUMAUS	97	24,3		
liikenteen valvonta	LIIKENNE	26	6,5		
juopuneiden kuljetus putkaan	JUOPU	2	,5		
alaikäisten juopottelun ehkäiseminen	ALAIK	20	5,0		
ennaltaehkäisevä valistustyö	ENNALTA	16	4,0		
rikoksista tiedottaminen	RIKOKSET	2	,5		
		-----	-----		
	Yhteensä	400	100,0		

3. tärkein voimavarojen keskittämisen kohde = 3

Poliisin toiminta

		lkm	%
rattijuoppojen kiinnisaaminen	RATTIJUO	65	16,3
pahoinpitelyiden ja henkirikosten selvitys	PAHOIN	51	12,8
omaisuusrikosten selvitys	OMAISUUS	75	18,8
talousrikosten selvitys	TALOUS	33	8,3
huumausainerikosten selvitys	HUUMAUS	85	21,3
liikenteen valvonta	LIIKENNE	22	5,5
juopuneiden kuljetus putkaan	JUOPU	6	1,5
alaikäisten juopottelun ehkäiseminen	ALAIK	35	8,8
ennaltaehkäisevä valistustyö	ENNALTA	22	5,5
rikoksista tiedottaminen	RIKOKSET	6	1,5
		-----	-----
	Yhteensä	400	100,0

4. tärkein voimavarojen keskittämisen kohde = 4

Poliisin toiminta

lkm %

rattijuoppojen kiinnisaaminen	RATTIJUO	38	9,5
pahoinpitelyiden ja henkirikosten selvitys	PAHOIN	33	8,2
omaisuusrikosten selvitys	OMAISUUS	63	15,7
talousrikosten selvitys	TALOUS	36	9,0
huumausainerikosten selvitys	HUUMAUS	55	13,7
liikenteen valvonta	LIIKENNE	67	16,7
juopuneiden kuljetus putkaan	JUOPU	6	1,5
alaikäisten juopottelun ehkäiseminen	ALAIK	48	11,9
ennaltaehkäisevä valistustyö	ENNALTA	47	11,7
rikoksista tiedottaminen	RIKOKSET	9	2,2
		-----	-----
	Yhteensä	402	100,0

5. tärkein voimavarojen keskittämisen kohde = 5

Poliisin toiminta

		lkm	%
rattijuoppojen kiinnisaaminen	RATTIJUO	29	7,3
pahoinpitelyiden ja henkirikosten selvitys	PAHOIN	17	4,3
omaisuusrikosten selvitys	OMAISUUS	62	15,6
talousrikosten selvitys	TALOUS	44	11,1
huumausainerikosten selvitys	HUUMAUS	44	11,1
liikenteen valvonta	LIIKENNE	66	16,6
juopuneiden kuljetus putkaan	JUOPU	6	1,5
alaikäisten juopottelun ehkäiseminen	ALAIK	50	12,6
ennaltaehkäisevä valistustyö	ENNALTA	60	15,1
rikoksista tiedottaminen	RIKOKSET	19	4,8
		-----	-----
	Yhteensä	397	100,0

LIITE 5

- valvonta kameroita
- yhteistyö yksityisten vartiointiliikkeiden kanssa/yrittäjien kanssa
- poliisi ottaisi soitot vakavasti
- paikalliset ongelma alkoholistit pois kauppojen liepeiltä, keskustasta,
- missä ovat riesana ja sotkemassa
- autovarkauksien runsas lisääntyminen tulisi rajoittaa minimiin
- poliisi enemmän näkyvissä
- rattijuoppojen ennaltaehkäiseminen
- enemmän nuorison valistusta
- kaiken kaikkiaan kiitettävää toimintaa
- viikonloppupartiointia
- kansalaisten tasa-arvoinen oikeudenmukainen ja ennalta asennoitumaton
- kohtelu kaikissa tilanteissa
- liikennenopeuksien tarkkailusta todellisten rikosten selvittämiseen
- poliiseja enemmän (joka pitäjään)
- poliiseille lisää tietoa ADR/VAK -kuljetuksista
- vähäisiinkin rikosilmoituksiin tulisi suhtautua aina vakavasti
- poliisin paikalle tulo ei saa kestää kauaa, päivystykset liian kaukana
- lisää näkyvää valvontaa
- lisää nopeusvalvontaa
- parempaa polkupyörien valvontaa
- liikennevalvontaa lisättävä
- poliisilaitoksen/viraston aukioloaika edes 1*kuussa pidemmäksi
- poliisille enemmän toimivaltaa
- enemmän yhteistyötä kuntalaisten kanssa
- omaisuusrikoksia pitäisi selvittää paremmin
- viikonloppuisin pitäisi olla tiheämpi päivystysverkko
- yöllä enemmän poliiseja näkyviin
- nuoriso pois kadulta vaikka rajoituksilla
- käynti nuorisonkerääntymispaikoilla
- huumeidenkäytön ennaltaehkäiseminen
- lisää palkkaa
- byrokratia minimiin, jotta jää aikaa enemmän aikaa työhön
- lisää huolehtimista ja välittämistä

LIITE 6

Vastaajille viimeisen kolmen vuoden aikana tapahtuneet muut rikokset (7J)

- polkupyörävarkaus
- ajoneuvoa vahingoitettu
- liikennevahinko
- murto työpaikalle
- huijaus
- yöllinen pelottelu
- kotirauhan rikkominen
- ilkivalta

Poliisin kanssa ollut tekemisissä viimeisen kolmen vuoden aikana jossakin muussa yhteydessä (8H)

- autovarkaus
- apua oven aukaisemiseen
- poliisin lausunto palosta
- polkupyörävarkaus
- kuolemantapaukset
- rattijuopon ilmianto
- korvaus rikoksen uhrille
- irtokoirien huostaanotot
- yöllinen pelottelu
- hirvikolari
- löytötavara / esineen katoaminen
- neuvottelu
- aseenkantolupa / passin haku
- perheväkivalta / -kriisi
- pyörään turvamerkintä
- rahankeräys
- yhteistyö
- kolari / ilkivalta autoon
- kotoa haku
- selvitys murrosta ja kutsu paikalle
- eksyneen etsintä

Turvallisuuteen muita vaikuttavia tekijöitä (9J)

- yleisellä paikalla juominen
- nuorten liikennekuri / kaahailu / liikennerikkomukset
- ratsiat nopeusrajoitusalueella
- ympäristörikokset
- aineellisen vahingon teko
- häirintä / meteli
- työttömät

Poliisin voimavarojen keskittämisen muita kohteita (11K)

- **katurauhan valvonta**
- **näkyminen / ennaltaehkäisy**
- **ympäristörikokset**
- **yhteistyö viranomaisten kanssa**
- **rikosten uusinnan estäminen**

Rikoksesta ilmoittamasta luopumisen muita syitä

- **epäilee, että on puutteelliset tiedot**
- **rikos vähäinen / tapahtuma merkityksetön**
- **todistajaa kohdellaan epäilystä huonommin**
- **puhelu on aina väärässä paikassa**
- **sukulaisuussuhde**
- **ilmoitan aina jos osuu paikalle**
- **tuomiot mitättömän pieniä rikokseen nähden**